SINIMUSTA

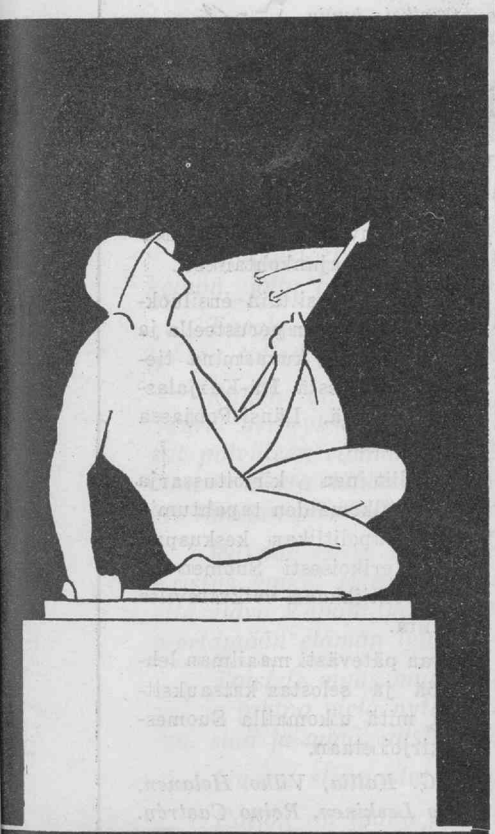

„SINIS VELJENI, KUN MINÄ KUOLEN, MINÄ HEILUTAN TAPPARAA....!"

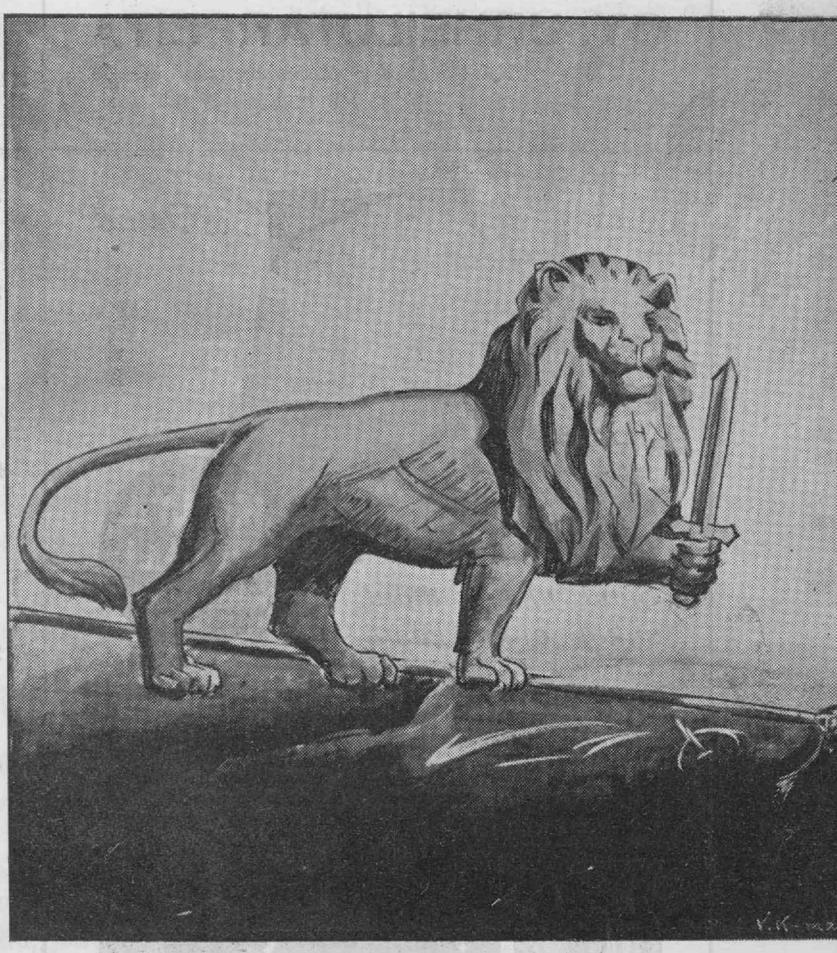

N:o 24 Marraskuun 29 p:nä 1 9 3

„Hyvä on hiihtäjän hiihdellä kun hanki on hohtava alla . . .“

Mutta vielä mieluisammaksi hiihtonne muodostuu, kun hankitte varusteiksenne

"HIIHTÄVÄ-KARHU"-merkkiset hiihtovälineet:

"STADION"-SUKSET
"KARHU"-KENGÄT
"LUKKO" tai "HALLA"-SITEET.

Myydään kaikissa urheilu-, rauta- ja osuuskaupoissa.

OY. URHEILUTARPEITA

HELSINKI, Merimiehenkatu 38—40.
Puh. Sarja 20911.

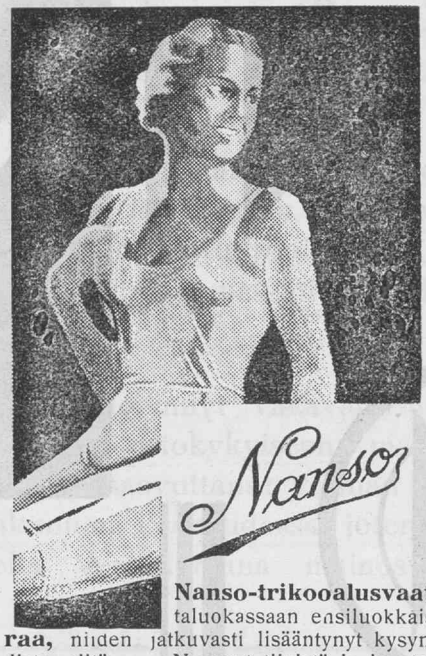

Kaikki eivät voi ostaa

kalliita silkki-alusvaatekertoja, mutta **jokainen tarvitsee** vahvoja ja käytännöllisiä **puuvillaisia alusvaatteita** — *Tällöin tulee kysymykseen*

Nanso

Nanso-trikooalusvaatteet ovat hintaluokassaan ensiluokkaista **laatutavaraa,** niiden jatkuvasti lisääntynyt kysyntä on paras todiste siitä. — Ne ovat tiivistä ja joustavaa puuvillakudosta, johon meidän erikoisella viimeistelyllä on saatu ainutlaatuisen kaunis kiilto.

Nanso-alusvaatteet ovat siksi hyvin mieliyttäviä pitää ja tavattoman kestäviä. Kysykää niitä!

Nokian Kutomo- ja Värjäys Oy.
NOKIA

Siinä missä muut sukat eivät kestä

Suurmessujen laatukilpailuissa, jotka toimitettiin kansainvälistä arvosteluasteikkoa käyttäen saivat **Atlas-sukat** korkeimman arvosanan, minkä tuote yleensä voi saada, **kultamitalin.**

Miesten Atlas-sukkia on yli 40 erilaista kuosittelua, jotka ovat hyvänä apuna täydentäessänne asuanne tältä kohdalta. Atlas-sukkia on myös golf-, hiihto- ja luistelutarkoituksiin. Hankkikaa itsellenne.

Suomen Trikoo
Tampere.

SUOMEN HEIMO käsittelee heimo- ja suomalaisuuskysymykset asiantuntemuksella ja ajankohtaisesti.

SUOMEN HEIMO antaa katsauksittain ensiluokkaisten lähteitten perusteella ja asiantuntijain kuvaamina tiedot kehityksestä Itä-Karjalassa, Inkerissä, Länsi-Pohjassa ja Ruijassa.

SUOMEN HEIMON ulkopoliittinen kirjoitussarja seuraa ulkomaiden tapahtumia maailmanpolitiikan keskuspaikoissa erikoisesti Suomen ja idän politiikkaan vaikuttavilta puolilta.

SUOMEN HEIMO seuraa pätevästi maailman lehdistöä ja selostaa katsauksittain, mitä ulkomailla Suomesta kirjoitetaan.

Toimituskunta: *R. G. Kallia, Vilho Helanen, Eino Leskinen, Reino Castrén.* Päätoimittaja *Yrjö Vuorjoki.*

Ilmestyy 20 numerona vuodessa. Tilaushinta 40:—.

Tilattavissa kirjakaupoista, postitoimistoista, AKS:n toimistosta ja jokaiselta AKS:n jäseneltä.

Julkaisija: AKATEEMINEN KARJALA-SEURA.

SINIMUSTA

SINIMUSTA-JÄRJESTÖN LEHTI

Numero 24 29. 11. 1935

TOIMITUSNEUVOSTO: ELIAS SIMOJOKI / REINO ALA-KULJU
VILHO HELANEN / SAKARI VAPAASALO

TOIMITUS JA KONTTORI: ALLAN VIRKKUNEN, vastaava toimittaja
HELSINKI, MIKONKATU 15. A. JAAKKO J. VIRKKUNEN, toimitussihteeri
Auki 11—15. Puhelin 20306 ja taloudenhoitaja

Rukoile herätystä!

Moni Suomen kansalainen elää vielä vieraana isänmaalliselle herätykselle. Kansamme ajallinen pelastus riippuu tästä herätyksestä.

Yhtä tärkeästi, jopa vieläkin kipeämmin, tarvitsemme uskonnollista herätystä.

Kansamme kuuluu miltei kokonaan luterilaiseen kansankirkkoomme. Sillä on oikea tieto Kristuksesta, mutta sen sydän on vieras elävälle Vapahtajalle. Moni vanha ja nuori kulkee kohti iäisyyttä ilman ristin pelastavaa voimaa. Tulevankin joulun viettää moni vain ulkonaisena kodin juhlana tuntematta sydämessään joulun Herran antamaa oikeaa jouluiloa.

Sinimustat! Tehän tahdotte ei sanoin vaan teoin taistella tämän maan ja kansan puolesta! Tiedän keinon, jolla tehokkaasti voitte vaikuttaa nukkuvan kansamme herättämiseen. Se on rukous!

Tunsin miehen, joka 20 vuotta oli rukoillut herätystä paikkakunnalleen. Olin itse näkemässä herätyksen tulien palavan miesten ja naisten sydämissä.

Rukous on ihmeellinen ja voimakas ase. Se tuo Jumalan Hengen tulet tänne alas syntien maahan. Suuret herätykset Savossa, Pohjanmaalla ja Karjalassa syttyivät, kun ihmiset synnin hädässään painuivat polvilleen vanhurskaan Jumalan eteen. Siellä rukoili nuori pappi rippikoululaisineen herätyksen armoa. Herra lähetti silloin voimakkaan uskonnollisen herätyksen maahamme. Sen siunauksia saamme tänäkin päivänä tuntea kansankirkossamme ja yhteiskunnassa.

Rukoile ensin sinulle itsellesi omakohtaisesti uskonnollista herätystä. Pyydä joka ikinen ilta, että Kristus kaikki syntisi anteeksi antaisi! Pyydä aamulla työhön mennessä vaikkapa matkalla kulkiessasi, että elävä Vapahtaja Hengellään ohjaisi tiesi kulkua läpi synnin kiusausten voittoon! Siten heräät ymmärtämään elämän lyhyyttä, kuoleman varmuutta ja iäisyyden pituutta.

Taistele myös muitten puolesta. Monen kohdalta on tosin Jumalan etsikkoaika jo ohi. Mutta Herra voi ja tahtoo vielä nytkin lähettää uuden herätyksen synnin unessa nukkuvaan Suomen kansaan, jos vaan me, sinä ja minä, alistumme rukoustaisteluun.

Nuoret sinimustat! Rukoilkaa myös tämän rakkaan kansamme ajallisen onnen puolesta.

Paljon on täällä rukoiltu »vihojen» ja vainojen aikoina. Hartaasti rukoiltiin suuressa hädässä keväällä 1918. Jumala kuuli armossaan.

Me tahdomme rukoilla, että kansojen Herra lähettäisi meille kykeneviä johtajia, jotka eripuraista kansaamme osaisivat oikein opastaa levottomina aikoina.

Tahdomme rukoilla isänmaallista herätystä, jolloin kaikkien silmät avautuisivat huomaamaan, että isänmaan pettureilla ei ole sananvaltaa ainakaan tässä maassa.

Hj. Ansten.

Kaksi tuomiota.

T.k. 20 pnä julkaisivat Helsingin päivälehdet kaksi uutista Korkeimman Oikeuden päätöksistä, jotka olivat omiaan herättämään huomiota. Toisessa uutisessa ilmoitettiin, kuinka K. O. on tuominnut everstiluutnantti Arne Somersalon *pidettäväksi 4 kuukautta vankeudessa Eestin v.t. riigivaneman K. Pätsin kunnianloukkauksesta.* Toisessa uutisessa selostettiin, kuinka K. O. on *kumonnut* Turun Hovioikeuden päätöksen, jolla Hovioikeus tuomitsi tunnetun punaupseeri Toivo Antikaisen elinijäksi kuritushuoneeseen *Karjalan vapaussotilaan Antti Marjoniemen polttamisesta.* Korkein Oikeus katsoo päätöksessään oikeaksi palauttaa asian takaisin kihlakunnanoikeuteen määräyksellä, että sen on sallittava Antikaisen kuulustuttaa nimeämiään todistajia, mikäli heidät havaitaan esteettömiksi.

Tämän kirjoituksen tarkoituksena ei ole käydä arvostelemaan Korkeimman Oikeuden tekemiä päätöksiä. Ne nojautuvat Suomen lakiin, eikä kellään ole oikeutta horjuttaa Suomen oikeuslaitoksen auktoriteettia. Kuitenkin näiden oikeusjuttujen yhteydessä ilmenee seikkoja, joihin on syytä kiinnittää tarkempaa huomiota.

Ev. Somersaloa vastaan nostettiin syyte ja hänet tuomittiin rikoslain säännösten nojalla vieraan valtion päämiehen loukkaamisesta. Ikävää huomiota on herättänyt se seikka, ettei näitä syytteitä ole useissa täysin selvissä rikkomustapauksissa nostettu. Julkaisihan esim. hallituksemme pää-äänenkannattaja Helsingin Sanomat mitä herjaavimman kirjoituksen Saksan valtakunnan johtajasta Hitleristä, varustaen vielä lisäksi kirjoituksensa huomiota herättävin otsikoin: »*Hitler kenraaliensa vankina.*» Saksan täkäläinen ministeri teki asiasta huomautuksen ulkoministeriöön, mutta pääsi lehden päätoimittaja asiasta anteeksipyynnöllä. Mitä hra Pätsiin ja hänen kunniaansa tulee, niin on se viimeaikoina joutunut arveluttavan monesti loukatuksi koko Suomen lehdistön puolueväriin katsomatta arvostellessa mitä ankarimmin häntä ja hänen hallitustaan minkään lehden joutumatta kuitenkaan syytteeseen. Vai voidaanko katsoa hra Pätsiä mairittelevan m.m. sen, että Helsingin Sanomat ovat kutsuneet häntä »*Odysseukseksi*»? Säännökset vieraan valtion päämiehen loukkaamisesta on otettu jokaisen oikeusvaltion rikoslakiin, mutta on oikeus vaatia, että sen perusteella myös nostetaan syytteet kaikissa niissä tapauksissa, joissa lakia selvästi rikotaan.

Mitä Korkeimman Oikeuden toiseen päätökseen tulee, niin aiheuttaa se kihlakunnanoikeudessa mielenkiintoisen prosessin, kun sinne saapuu todistajiksi *niitä bolshevikeja, jotka taistelivat punaupseeri Antikaisen joukoissa Karjalan valkoista armeijaa vastaan.* Kykenevätkö nämä todistajat tuomaan asiaan lisävalaistusta on pian nähtävissä. Punaupseeri Antikainenhan kieltää »*lahtaria käristäneensä*» käyttääksemme hänen oikeudessa käyttämää sanontaansa. Joka tapauksessa muodostuu oikeudenkäynti jos mahdollista entistä piinallisemmaksi varsinkin entisille Karjalan vapaussotilaille, mutta ennenkaikkea sankarivainajan sukulaisille, joiden täytyy jälleen kuulla selvitystä kauhean tapauksen yksityiskohdista. Jumalan kiitos pääsi Marjoniemen vanha isä jo vanhurskasten lepoon! Tuo heränyt vanhus sai paljon kärsiä sydämen tuskia poikansa marttyyrikohtalon takia. Kuitenkin hän kantoi kärsivällisyydellä sen kuorman, jonka Herra oli nähnyt hänelle hyväksi panna.

Eräät sosialidemokraattiset kansanedustajat julkesivat tehdä eduskunnassa kyselyn minkävuoksi valtiovallan toimesta estettiin ruotsalaisen kommunistiasianajajan saapuminen Suomeen. Sisäministerin antamassa vastauksessa osaksi paljastui se kommunistinen koneisto, joka on pantu liikkeelle tekemään maallemme vahingollista propagandaa Antikais-jutun kustannuksella. Tähän propagandan tekoon olisi kiinnitettävä suurempaakin huomiota, siksi suuressa määrässä loukkaavia muotoja se on esim. Ruotsissa, mutta myöskin muissa Skandinavian maissa saanut, puhumattakaan Neuvosto-Venäjästä. Antikaisesta on tahdottu tehdä marttyyri, vaikka todellinen marttyyri on se nuorukainen, joka liekkien keskeltä Kiimasjärven salolla huusi: »*Karjalaa vapauttamaan!*» Kaikkein tuskallisinta on ollut seurata oman marxilaisen lehdistömme esiintymistä asiassa. Niiltä on puuttunut siinä määrässä kansallistunto, että ne ovat olleet valmiit ulvomaan yhdessä ulkomaisen marxilaislehdistön kanssa Antikaisen puolesta. *Tässä suhteessa on erittäinkin marxilainen nuoriso-*

Etuvartiokahakoita.

Suomen Sosialidemokraatti ei näy tuntevan lainkaan sellaista käsitettä kuin moraali. Tämä pitää paikkansa ainakin niihin »uutisiin» nähden, joita mainittu lehti viime aikoina on SM-järjestöstä levittänyt. M.m. kertoi se äsken täytenä totena, että 20 erään »fascistisena kiihoituskeskuksena toimivan koulun» oppilasta olivat pahoinpidelleet jotain marxilaisnuorukaista repimällä hänen yltään muutamia punaisia vaatekappaleita. »Uutinen» painettiin etusivulle ja otsikoitiin komeasti. Tarkoitus saavutettiin: SM-nuorisoa oli taas kerran lyöty. Mutta aseet olivat jälleen likaiset, sillä mainittu tieto oli täysin valheellinen. Jos olisi ollut kyseessä lehti, jolla olisi ollut vielä hitunenkin kunniakäsitteistä tallella, olisi uutinen luonnollisesti perättömänä peruutettu, mutta »Suomen Sosialidemokraattiin» nähden sellaiset toiveet ovat aina osoittautuneet turhiksi. Päinvastoin parin päivän perästä julkaistiin uusi rosvojuttu, joka oli yhtä valheellinen kuin edellinenkin. Nyt kerrottiin, että eräältä »työläiseltä» riisuttiin samalla paikkakunnalla äskettäin punainen villapaita. — En lainkaan väitä, etteikö vallankumousvärien repiminen olisi täydet moraaliset oikeudet omaava teko, mutta valheen levittäminen osoittaa aina matalaa mieltä ja puhtaiden aseiden puuttumista. Totuus asiasta oli seuraava: tällä paikkakunnalla ei koskaan ole tuota tekoa tehty, mutta jossain lähiseudulla oli *vuosi sitten* riisuttu punainen paita jonkun marxilaishuligaanin yltä. Teon suorittajilla ei kuitenkaan ollut mitään tekemistä SM-järjestön kanssa, tuskinpa tiesivät sen olemassaolostakaan mitään. — Siitä, mitä marxilaiset tekivät kostoksi eräälle main. henkilöistä, ei »Suomen Sosialidemokraatti» kuitenkaan tiedä mitään. — Hänet nim. naulittiin työväentalon seinään vaatteistaan ja tappamisen uhalla kiristettiin häneltä lupaus suojeluskunnasta eroamiseen! — Samoin vaikenee tuo punakaartilaisten äänenkannattaja täydellisesti siitä, mitä viime viikkoina Turussa tapahtui.

Turun sinimustat valmistautuivat suureen syysjuhlaansa. Kun eräänä iltana piti keskelle kaupungin toria pystyttää valtava mainosjuliste, saapui punaisia voimia estämään sitä. Sinimustain käsistä yritettiin väkivaltaisin keinoin riistää julisteet pois, pystytetyt tikapuut vedettiin niille kiivenneiden sinimustain alta pois, niin että nämä syöksyivät korkealta kadun kivitykseen. Marxilaisten kiroilu ja mekastus oli kerännyt torille suuria ihmisjoukkoja. Punajätkät hyökkäilivät kuitenkin edelleen sinimustain kimppuun hakaten näitä nyrkeillään kasvoihin. Mutta SM Turku ei lannistunut punakaartin edessä. Työskentelevien poikien ympärille vedettiin luja mustapaitojen ketju ja keskelle Turun toria nousi valtava SM-juliste huutaen kaupungille, että uuden nuorison marssia ei enää mikään voi estää! — Juhlan mainostamista jatkettiin yhä. Koska tilaisuudesta näytti muodostuvan ennennäkemätön, yritti punainen Turku asettaa esteitä sen onnistumiselle. Järjestelmällisesti kulki punainen karja katu kadulta häväisten isänmaallisen nuorison juhlatunnuksia repien niitä alas. Mutta jokaisen häväistyn mainoksen tilalle kiinnitettiin kaksi uutta. — SM-kuoron harjoitellessa esiintymistään varten, saapui paikalle punaisia »iskumiehiä», jotka nyrkit pys-

---

lehti »Tulenkantajat» kantaneet uutta tulta Marjoniemen rovioon. Katkeruudesta väristen ovat Marjoniemen aseveljet seuranneet tätä alhaista näytelmää. *Kuitenkin uskomme, että Suomen uusi nuoriso pitää huolta siitä, että kansamme kerran kokonaisuudessaan paljastaa päänsä pohjalaisen aseveljemme tuhkan ääressä.*

Korkein Oikeus on tahtonut päätöksellään osoittaa koko sivistyneelle maailmalle, että se pitää kunniassa Suomen mainetta oikeusvaltiona. Jääkäämme senvuoksi tyynin mielin odottamaan jatkuvaa tutkimusta asiassa.

Helsingissä, 22 pnä marraskuuta 1935.

Elias Simojoki.

SANOMALEHTI „UUSIMAA"

PORVOO, RUNEBERGINK. 33

PUH. TOIMITUS 274, KONTT. 127

Uudenmaan vanhin suomenkielinen maaseutulehti. Edullinen ilmoitusväline.

UUSIMAAN KIRJAPAINO

PORVOO, RUNEBERGINK. 33.

PUHEL. 127

Suorittaa kaikkea alaan kuuluvaa työtä huokealla.

tyssä uhkailivat, että »laulakaa vain, mutta juhlaanne ette pidä!» — Sinimustat pitivät juhlansa ja pitävät aina; — vaikkapa siellä Turun torilla!

Mutta missä viipyvät nyt sanomalehtien huutavaotsakkeiset uutiset »poliittisesta huliganismista?» Missä on nyt »Suomen Sosialidemokraatin» laillisuus? Miksi vaikenevat aina niin »vilpittömät» »Turun Sanomat» ja eikö »Karjalalla» ole lainkaan kirjeenvaihtajaa Turussa?

Kuulkaa te punaiset vallankumoushaaveilijat ja tekopyhät laillisuuskerskailijat, kuulkaa SM-nuorison taisteluhaaste: tulkaa rehelliseen taisteluun! Alas valhe ja vilpilliset aseet! — Tätä ei ole kirjoitettu siksi, että me tarvitsisimme teidän sanomalehtiuutisianne avuksemme. SM ei tarvitse teidän apuanne. — Vielä kerran: huolimatta pilkastanne ja valheellisista vuodatuksistanne pitää SM juhlansa milloin itse haluaa! Ja sinimustat mainoskilvet nousevat sinne, mihin mustapaidat haluavat ne kohottaa!

Voittomme lippu rientää kadulta kadulle, korttelista kortteliin, kaupungista kaupunkiin nuorten väkeväin käsien kantamana. Nyt isketään yhä uusien ja uusien ihmisten sydämiin sellainen mainosjuliste, johon ei edes marxilainen vihan saasta uletu. Taistelu on kiivas. Siksi seisokoon jokainen mustapaita rynnäkkövalmiina. Tunnuksena olkoot punaisen tikarin iskusta kadun asfaltille sortuneen saksalaisen SA-miehen kuolinsanat: Die Fahne ist mehr als das Leben! — *Lippu on enemmän kuin elämä!*

Turun mustapaidat, kaikki Suomen sinimustat!

Kiihkeydestään huolimatta taistelunne ovat kuitenkin vain *»etuvartiokahakoita!»* Mutta vaikka etuvartiot sortuisivatkin, niitten takana seisoo kuitenkin musta armeija taisteluvalmiina.

Kuunnelkaa! Katsokaa!

Tuhannet suut laulavat jo uutta laulua, tuhannet nuoret marssivat jo uudessa tahdissa. Peltojen kynnökseltä, tehtaitten saleista, yliopistoista, kouluista, kaikkialta, missä nuorta mieltä on, rientää väki SM-tunnusten alle. Köyhän kodin äiti antaa ainoan poikansa, rikkaitten uhri on yhtä suuri. Uusi nuoriso marssii kirkastetuin kasvoin päin nousevan Suur-Suomen rantaa.

Kohta on kansamme yksi kansa!

VILJO LIUS.

Sinimustan

pakinoitsijana on
ANTTI SUOMENPOIKA.

Avustajina:
ELIAS SIMOJOKI
REINO ALA-KULJU
VILHO HELANEN
AARNO SEPPO
HEIKKI ASUNTA
ANNA-LIISA HEIKINHEIMO
y.m. y.m.

Nämä nimet takaavat, että Sinimusta on peloton taistelulehti.

Sinimustan tilauksia vastaanottavat **SM-osastot, postitoimistot** ja **kirjakaupat** kaikkialla maassa.

Omatunto ja kutsumus.

Lehtori Reino Ala-Kuljun puhe Sinimustien juhlassa 25. 11. -35.

Kunnioitettavat kansalaiset! Sinimustat!

On joskus puhuttu »nuorten tuomiosta». Meidän nykyinen puoluejärjestelmämme voi pitää nuorten tuomiona sitä, että kansallinen nuoriso ei ole liittynyt mukaan puolueiden koiratappeluun. Nuorison tuomiona voidaan myöskin pitää äsken toimitettujen ylioppilaskunnan vaalien tulosta. Kansallinen rintama näissä vaaleissa sai loistavan voiton, lisäten äänimääräänsä 7—800:lla äänellä. Keskusta kärsi suuren tappion ja yhtä suuren tappion kärsi myös marxilainen ylioppilasyhtymä, niin ettei Akateeminen Sosialistiseura saanut 7000:nteen nousevasta ylioppilaskunnan jäsenmäärästä kuin noin 90 ääntä. Kun eri tahoilta on kiinnitetty huomiota näihin ylioppilaskunnan vaaleihin, niin on marxilaisten taholta yritetty edes jollain tavoin selitellä tätä tappiota. On lausuttu sellaisia ajatuksia, ettei ylioppilasnuoriso tietystikään tahdo seurata »köyhiä sosialisteja», jotka eivät luonnollisestikaan kykene tarjoamaan näille nuorille mitään taloudellisia etuja. On aivan luonnollista, että asiaa yritetään tällä tavoin selittää. Sehän on materialistisen maailmankatsomuksen mukaan ainoa selitys. Mutta tähän me voimme vastata kysymällä: kansallisen rintaman puoleltako sitten kyettäisiin nousevalle kansalliselle nuorisolle tarjoamaan taloudellisia etuja? Eikö ole päinvastoin siten, että me, jotka tinkimättä tunnustaudumme kansallisten värien kannattajiksi, saamme sen kokea taloudellisena painostuksena ja lisäksi saamme vielä niskaamme lokaryöppyjä sekä halveksintaa ja pilkkaa.

Mutta selitys on siinä, että suomalainen ylioppilas, olkoonpa hän lähtöisin mistä piireistä tahansa, suomalainen ylioppilas häpeää sellaista politiikkaa, joka ihannoi Neuvosto-Venäjän oloja, joka halveksii meidän puolustuslaitostamme, joka ei näe itsellään sen parempaa tehtävää, kuin ryhtyä tukemaan meidän muka sorrettua ruotsalaista kansanosaamme ja sen puolesta kokouksia pitämään. Se häpeää tämäntapaista politiikkaa ja katsoo suomalaisen mielen häväistykseksi, että suomalainen työmies tahdotaan alistaa jonkun juutalais-internatsionalistisen koplan valtaan ja johtoon.

Mitä taas tulee keskustaan, niin on silläkin taholla joskus kaikessa avomielisyydessä lausuttu eräitä

Lehtori Reino Ala-Kulju puhuu.

selityksiä. Niinpä eräs keskustan edustaja eduskunnassa lausui kerran, ettei olekaan ihme, jos esim. ylioppilasnuoriso on jättänyt meidän n.s. suomalaiset valtapuolueemme, koska nämä puolueet ovat kerran toisensa jälkeen pettäneet ylioppilasnuorison, pettäneet sen erikoisesti suomalaisuuskysymyksessä. Tähän voidaan lisätä, että ne ovat pettäneet sen myöskin monissa muissa asioissa.

Ylioppilaskunnan vaaleissa pieneni myöskin se osa meidän maailmankatsomusryhmistämme, joka nimenomaan mainitsee olevansa konservatiivinen. Tältä taholta julkaistiin viime keväänä eräs lentokirjanen, jonka otsikkona on: Konservatismi ja nuoriso. Se, ettei nykyinen kansallisesti herännyt nuoriso ole tuntenut erikoista mieltymystä liittyä n.s. konservatiivisiin piireihin, johtuu maailmankatsomusten erilaisuudesta. Otan yhden ainoan lauseen tästä kirjasta, joka on omiaan osoittamaan, että meissä on *eri henki.* Siinä sanotaan: »*Omantuntonsa ja luulotellun kutsumuksensa sokeat palvojat ovat tyyppeinä aina olleet yhteiskunnan vaarallisimpia vihollisia*». Omantuntonsa — tosiaankin! Nykyajan poliittisessa elämässä ei ole paljoakaan annettu arvoa omalletunnolle. Se on jotakin sellaista, mitä marxilainen maailmankatsomus ei voi hyväksyä, sillä omatunto ja materialistinen elämänkäsitys ovat niin kaukana toisistaan kuin yö päivästä.

Myöskään liberalismi ei tahdo tehdä rajaa oikean ja väärän välillä. Kaikki on sen mielestä suhteellista. Ei ole mitään ehdotonta totuutta olemassakaan. Näin tahdotaan hävittää kansan sydämestä se luja pohja, jolla vakaumus ja periaatteet, kansallinen kutsumus ja kansallistunto lujina pysyvät. Tässä mentiin jo verrattain pitkälle. Ei ollut enää väliä sillä, vaikka jumalanpilkkaa julkisesti harjoitettiin. Ei ollut eroa isänmaallisuuden ja isänmaattomuuden välillä. Ei ollut enää väliä silläkään, että meidän maassamme julkiset maanpetturit julkisessa elämässä, niin kunnallisessa kuin valtiollisessakin, saivat rauhassa harjoittaa maanpetollista toimintaansa. Kansan omatunto näytti kerrassaan turtuneelta. Voisin kertoa erään pienen esimerkin. Kuulin sen viikko sitten Isontalon Antilta. Hän kertoi eräästä jääkäristä, härmäläisestä — —, joka työmaaterrorin takia oli saanut paeta paikasta toiseen, kunnes joutui ruotsalaiselle raja-alueelle ja oli siellä suota kuokkimassa. Hän tapasi siellä erään toisen suomalaisen, joka tuli samaan taloon töihin. Puoli vuotta työskentelivät he yhdessä tietämättä toisistaan paljoakaan. Kerran kuitenkin tämä jälkeenpäin tullut sai aiheen kysyä: Oletteko ollut sotilaana? Niin syntyi keskustelu ja kävi ilmi, että he olivat kumpikin jääkäreitä, saman jääkäripataljoonan 27:n miehiä. Nyt he olivat omassa maassaan niin vainottuja, että olivat puoli vuotta työskennelleet yhdessä uskaltamatta tunnustaa olleensa jääkäreitä. Tämä oli häpeä kansallisessa elämässämme. Kyllä se huomattiin, mutta istuttiin vain kädet ristissä ja sanottiin hyvin konservatiiviseen tapaan: »Voi hyvänen aika sentään!»

Mutta kun tässä mentiin kyllin pitkälle, niin lopulta kansan omatunto heräsi. Se asetti eräitä teesejä: Näillä lakeuksilla ei saa pilkata Jumalaa, julkiset isänmaan petturit eivät saa tässä maassa toimia. Vapaussoturia ei saa tässä maassa vainota. Nämä olivat niitä ensimmäisiä teesejä, joita herännyt omatunto kansalle huusi.

Puoluejohtajien piireissä johtuu vastustus kansanliikettä vastaan siitä, että se lausui tuomion puoluepolitiikan otteista ja siitä politiikasta, joka oli vienyt kansan monessa suhteessa häpeään. Ja vielä nytkin on niin, että pelätään kansan ääntä. On esim. eduskunnassa kuultu monta kertaa, m.m. suomalaisuuskysymyksen yhteydessä, kun on ollut yliopistokysymyksen ratkaiseminen esillä, ettei kansa sitä ymmärrä. Kun on ollut kysymys kansanäänestyksen toimeenpanosta, niin on sanottu, että kansa ei tajua näitä kysymyksiä, se ei muka osaa niitä harkita. *Mutta takana on pelko siitä, että kansalla on toinen mielipide kuin puoluejohtajilla,* puoluejohtajilla, jotka ovat m.m. suomalaisuuskysymystä pitäneet yhtenä parhaimmista vaihtorahoistaan. On tyypillistä, ja se on nimenomaan mainittu perusteluissa, että yliopistokysymyksen ratkaisuehdotus perustuu *tarkoituksenmukaisuuteen.* Ja yliopistokysymystä edelleen käsiteltäessä ei ole ajateltu enää panna komiteaa pystyyn asiantuntijoista vaan politikoista, politikoista, jotka osaavat ottaa huomioon suhdanteet ja tarkoituksenmukaisuuden. Usein on menty niin pitkälle, että omantunnon tilalle on tullut — puntari.

Kansallinen liike edustaa toisenlaista maailmankatsomusta. Se on tahtonut luoda Suomen kansan sieluun lujan omantunnon pohjan. Sinimustat, teidän jäsenkirjassanne on seuraavat ohjeet, jotka soveltuvat koko Suomen kansalle: »*Toimi aina niin, että voit teoistasi vastata Jumalan ja Isänmaan kasvojen edessä.*»

Siinä taistelussa, jota nykyisin käydään Suomen kansan ja Suomen nuorison sielusta, siinä taistelussa tarvitaan lujuutta, ehdottomuutta ja kestävyyttä sekä omaatuntoon perustuvaa kansallista vakaumusta ja tahtoa. Meiltä kysytään monesti: Kuinka te jaksatte ja viitsitte toimia kaiken häväistyksen ja pilkan keskellä? Me vastaamme tähän: Meidän täytyy. Ei ole kysymys siitä jaksammeko, meidän täytyy. »Mun on pakko alati olla tulen väkevän vahtimies.» Me voimme vastata runoilijan sanoilla, että me tunnemme tuomion tunnossamme. Se, jolla on tämä sisäinen tuomari ja käskijä, hän on myös vapaa, hänen ei tarvitse välittää siitä tuomiosta, jonka heistä antavat ne, jotka eivät tunne Kansanliikettä muusta kuin keltaisen lehdistön ilkeämielisten pakinanikkarien tekeleistä. He vastaavat itse omantuntonsa ja Jumalan kasvojen edessä. Kansallinen omatunto, luja vakaumus siitä, mikä on tämän kansan tehtävä, mikä on oikein ja vanhurskasta, se antaa lujuuden, uskollisuuden ja vapauden.

Eikö tuo kutsumus ole ainoastaan luulottelua, eikö se ole maalle vaarallinen? Miten pilkataankaan nykyaikana nuorisoa, joka puhuu suurista näyistä. Heistä sanotaan: Katso, unennäkijä tulee! Ja kuitenkin on niin, että meidän kansamme kokonaisuudessaan eikä ainoastaan nuoriso on saanut itselleen tehtävän. Se on saanut itselleen kansallisen elämänohjelman. Ei puolueohjelman vaan elämänohjelman, joka antaa sille tietoisuuden siitä, että tätäkin kansaa tarvitaan, joka antaa uskon Isänmaan suurempaan tulevaisuuteen. Tälle kansalle on annettu teh-

tävä tämän kansallisen herätysliikkeen kautta. Ne tehtävät eivät ole mitään uusia, ei ihmeellisiä eikä mahdottomia. Mutta eikö ole niin, että lopultakin kaikki suuri on yksinkertaista. Tarvitseeko näitä tehtäviä mainita tälle seuralle! Te tunnette ne tehtävät. Ne ovat tämän uuden nuorison tehtäviä. Ne ovat suuria, koko kansakuntaa koskevia tehtäviä, marxilaisuuden hävittäminen, työväen voittaminen isänmaalle, Suomen pirstotun kansan luominen kansakokonaisuudeksi, tämän maan turvaaminen ja varustaminen niin, että me voimme elää siinä tunnossa, että meillä on jotakin kättä pitempää silloin kun tarvitaan, suomalaisuuden voittoonvieminen ja vihdoin Suur-Suomen luominen.

Kun me sanomme, että me tahdomme hävittää marxilaisuuden, koska se on kansan elämää jäytävää myrkkyä, niin meille sanotaan: Te olette utopisteja, se on mahdotonta suorittaa. Tai: Te olette työläisten vihollisia. Kun me tahdomme voittaa työväen isänmaalle, niin sanotaan, että te olette itse marxilaisia.

Kuinka monelle meistä onkaan työväen maailma suljettu maailma. Me emme tunne sitä. Siihen maailmaan on nuorison astuttava. Ennakkoluulottomuudella ja voimakkaalla rakkaudella on se tehtävä suoritettava.

Kun me sanomme, että me tahdomme luoda tästä kansasta kansankokonaisuuden, niin heitetään meitä vastaan diktatuurin peikko. Te olette fascisteja, te pyritte diktatuuriin. Ja kuinka onkaan kaikissa isänmaallisissa tilaisuuksissa puhuttu kansan eheyttämisestä. Mutta kun nyt tahdomme esittää rehellistä ohjelmaa, joka veisi teossa kansan eheytymiseen, niin leimataan tällainen ohjelma kansalle mitä vaarallisimmaksi. Kun me puhumme suomalaisuudesta, niin meille sanotaan, että te olette kiihkonatsionalisteja. Te olette militaristeja. Te olette enemmän kuin kukaan muu vahingoittanet heimolaistemme asemaa.

Mutta olen varma siitä, että nämä tehtävät yhä voimakkaammin valtaavat Suomen kansan ja että se hylkää sen matalan maailmankatsomuksen, joka ilmenee esim. erään puoluemiehen suhtautumisessa Karjalan kysymykseen. En viitsi edes sanoa, mihin puolueeseen hän kuuluu. Tämä lausui nimittäin, että oli sentään hyvä asia, etteivät Karjala ja Inkeri joutuneet Suomelle. Meillä on niin paljon köyhiä kuntia ennestäänkin, että jos ne olisivat vielä joutuneet Suomelle, niin olisi tullut vain köyhiä kuntia lisää, joita valtion olisi pitänyt avustaa. Todellakin korkea kansallinen näkökanta!

Kansalaiset! Sinimustat! Me tahdomme nämä tehtävät ottaa kutsumukseksemme, kansan ja myöskin jokaisen yksilön kutsumuksena. Me emme lepää, me emme väistä, me emme jätä kesken, vaikka meille joka päivä sanotaan, että kun vuodet lisääntyvät, niin te sammutte, te väsytte.

Minä tahdon lopuksi kertoa pienen tarinan eräästä sinimustasta. Te sinimustat, jotka olitte Kuortaneen leirillä, kävitte sen patsaan juurella, johon hänen nimensä on piirretty, vaikkei hän itse lepää sen alla. Tämä koulupoika oli tullut vanhempien tovereittensa kanssa vapaussodan päättyessä Viipuriin. Jokainen tahtoi silloin päästä kotipeltoja kyntämään niin pian kuin suinkin. Mutta kerrotaan, että tämä nuori koulupoika tarttui vanhempia aseveljiään käteen ja pyysi: Ei vielä mennä kotiin, meidän veljemme ovat vielä vapauttamatta. Vapauttakaamme heidät ensin ja sitten vasta kotiin. Itkien hän pyysi vanhempia aseveljiään tähän tehtävään. Mutta eihän hän mitään voinut. Tämä sama koulupoika oli Eestin taistelutantereilla ja sieltä hän lähti Aunukseen. Ja sinne hän jäi. Hän ei palannut koskaan takaisin. Jonnekin risuläjän alle hänet peitettiin. Hänen äitinsä ei tahtonut uskoa, että hänen ainoa poikansa oli kaatunut, vaan odotti häntä takaisin. Hän odotti yli 10 vuotta, odotti ja rukoili, mutta poika ei tullut koskaan. Tapasin äidin tänä syksynä ja hän sanoi: Minusta tuntuu, että minun poikani on tullut takaisin. Hän on tullut takaisin niissä nuorissa, joille Isänmaa on yli kaiken muun maallisen. Hän oli nähnyt näitä nuoria.

Niin, sieltä Karjalan metsistä on palannut jotakin kansallemme. Tämä takaisinpaluu on vienyt aikaa. Se on kestänyt toistakymmentä vuotta. Mutta sieltä on palannut tälle kansalle jotakin uutta, jotain niin kallista kuin vanhan äidin ainoa poika. Ja uudestaan tämä takaisin palannut nuoriso tarttuu vanhempien veljien käteen rukoillen: Älkää vielä lähtekö takaisin, ei vielä ole tehtävä täytetty. Meidän on vietävä asiaa eteenpäin, voittoon saakka, kunnes on syntynyt se Suomi, joka jumalallisen vanhurskauden mukaan on oikea — Suur-Isänmaamme.

„Ei väistyä saa, kaikista kallein on syntymämaa."

Erkki Ervamaan puheesta Heimolassa 25. 11. -35.

Suurten ajatusten ja aatteiden mies, Sakari Topelius, on eräässä kirjoitelmassaan kertonut, kuinka tämä Suomi on merestä kohoava maa. Ja hän huudahtaa: »*Kuulkaa, te Suomen nuoret! Teillä on maa, joka kasvaa.*» — Tämä oli sama mies, joka rukoili Jumalalta suuria ajatuksia. Sillä hän oli tuntenut, että hänen tavalliset arkiset ajatuksensa olivat pieniä ja vähäisiä. Hän kaipasi jotakin suurta ja valloittavaa. Ja hän sai, mitä pyysi, *sai suuren aatteen maastaan ja kansastaan.*

On kuin nykyinen nuoriso olisi kuullut runoilijan sanat. On kuin ne olisivat sykähdyttäneet sinimustien mieltä ja sydäntä. Sinimustanuoriso on runoilijan suuresta aatteesta saanut elämänsisällyksensä ja ihanteensa. »Maa, joka kasvaa», on tämän nuorison oma maa.

Ja kuitenkin syytetään sinimustia siitä, että he ovat hyljänneet menneitten polvien opetukset ja perinnön. Meitä syytetään siitä, että me olemme tehneet itse itsellemme aatteet. Se on väärä syytös! Me olemme kaiken saaneet perintönä. Meidän aatteemme on vuosisatojen aate.

Pari, kolme viikkoa sitten Urho Toivola, jonka nimen me kaikki tuntenemme, piti Kuopiossa puheen sinimustista. Hän sanoi, että hänen täytyy painaa häpeästä päänsä alas tämän sinimustan nuorison tähden, koska se on häväissyt jääkärinuorukaisten aatteen.

Urho Toivola on erään toisen nuorison oppi-isä ja johtajia. Sitä nuorisoa sanotaan *liberaaliseksi.* Siinäkö sitten on se jääkärien lipunkantajajoukko, josta Urho Toivola ja muut hänen kaltaisensa saattavat ylpeillä? *Voivatko nämä miehet, jotka sinimustia häpeävät, näyttää vapaussodan vainajille omaa nuorisoaan ja rintoihinsa lyöden kerskata siitä?* Voivatko he mennä »*tulenkantaja*»-nimisen lehden toimitukseen ja sanoa: »Täällä pidetään korkealla jääkärien aatetta?»

Lapuan yhteiskoulussa oli lähes kaksikymmentä vuotta sitten joukko poikia, jotka sanoivat itseään *Junkkareiksi.* He vannoivat antavansa koko elämänsä ja henkensä isänmaalle. Valansa he täyttivät uskollisesti. Eräs heistä kirjoitti »Junkkari»-lehdessä: »*Te kaksikymmentä sankaria! Älkää väistykö, vaan nouskaa taisteluun. Teitä seuraa tuhannet ja taas tuhannet ja te valloitatte maan.*»

Näitä junkkari-pojan unelmoimiako »maanvalloittajia» ovat Urho Toivolan lippua seuraavat nuoret? Liberaalinen nuorisoko muodostaa ne tuhannet, joiden hän näki seuraavan heitä kahtakymmentä? Tanssimallako ja huvittelemallako jääkärien taistelua pidetään pyhänä?

Kun Sakari Topelius puhui maan kasvamisesta, hän sanoi, että se kasvaa ennen kaikkea *nuorten sydämistä.* Niidenkö sydämistä se kasvaa, jotka seuraavat vapaamielisyyden aatteita? Edistysmieliset sanomalehdetkö kylvävät nuorison sydämeen sellaisen siemenen, että siitä kasvaisi uutta maata?

Se on valhetta! Se on valhetta, samoinkuin sekin, että Urho Toivolan oppi edistysmielisyydestä olisi kestävä elämänohje nuorisolle. Ja sellaiset miehet, jotka nyt sanovat häpeävänsä sinimustia, ovat sopimattomia puhumaan mitään jääkärien perinnöstä. Sopimaton on siihen Urho Toivolan helsinkiläinen virkaveli, joka pakeni vapaussodan myrskyjä häpeällisin keinoin. Se mies on Helsingin Sanomien »pikku Eero». (Yleisön joukosta: »Totta!») Eikö ole kansalaiset niin, että tällaiset miehet ovat kelvottomia nostamaan päätään sankarivainajien edessä? Eikö ole niin, että tällaiset »vapaussankarit» ovat vääriä miehiä puhumaan jääkärien perinnöstä? (Yleisön joukosta: »Niin on!» Koko juhlayleisö yhtyy kättentaputuksiin.)

Mutta tämä sinimusta-nuoriso voi pitää päänsä pystyssä sen Junkkarin edessä, joka näki tuhansien

tulevan jäljessään. *Sinimusta-nuoriso saa koko ohjelmansa ja elämänsisällyksensä jääkärien aatteesta. Heidän lippunsa on se, jota SM. aikoo seurata vaikka läpi kuoleman.*

Jääkärien henki olkoon tämänkin sinimustien juhlan henki. Sillä jääkärien aatteen täytyy vielä uudelleen nostattaa helsinkiläistäkin nuorisoa. Vapausnuorison askelten tahdin täytyy yhä vieläkin kajahtaa pääkaupungin kaduilla ja jääkärien lipun kohota joukkojen edelle.

Se tie, jota Junkkarit ja monet muut ovat kulkeneet, on vielä kesken astumatta. Se on sinimustanuorison kuljettava. Sillä tiellä on lukematon edelläkävijäin joukko. Siellä on se nuorukainen, joka tahtoi olla vain porraspuuna isänmaan onnen tiellä. Siellä on hän, joka hyvästeli äitiään sanoen taistelevansa pikku veikolleen ihanan Suomen. Siellä on hän, jonka valkoisen arkun ääressä sanottiin: »Siinä Sinä lepäät valkoisessa arkussasi muotoisenasi, ilmielävänä. Otsasi on vain puhki ja tuli silmistäsi sammunut. Sinä olet Pohjolassa kuin *tienviitta!*»

Tämä tienviittaajajoukko, edelläkävijät johdattavat sinimustat sen tien päähän, jossa on *suureksi kasvanut* Suomi.

Tässä kohden saattaa monen usko pettää. Silloin on paikallaan kertoa, kuinka tämän vuoden viimeisenä rukouspäivänä saarnasi täällä Helsingissä eräs pappi. Hän puhui nykyajan sekasortoisesta ja toivottomalta näyttävästä tilanteesta, mutta puhui myös nimestä, joka on kaikkia muita nimiä korkeampi ja jonka edessä täytyy kerran kaikkien polvien notkistua. Se nimi, Jumalan nimi, on suurempi kuin *Hiipinä, Turkestan, Kasakstan* ja kaikki ne nimet, joiden edessä nykyhetken ihmiset vapisevat. Sen Jumalan tahdosta voivat silmänräpäyksessä kukistua tomuksi tämän maan mahtavat. Senvuoksi on meidän siihen nimeen pantava kaikki toivomme.

Sinimustat! Jumalan nimessä eteenpäin! Hetkeksikään emme saa väistyä siltä tieltä, jolle olemme lähteneet. Sinimustat! Teidän on muistettava aina ne sanat, jotka unkarilainen torvensoittajapoika kuollessaan lausui:

»Ei väistyä saa!
Kaikista kallein on syntymämaa.»

Kiehtovia kuin romaanit:

Paul Marttina:
MIESTEN SYÖJILTÄ SIJOILTA.

Aunukselais-syntyisen luutnantti Paul Marttinan muistelmateos Itä-Karjalan kuuluisasta "räjähdyskomppaniasta" vuosilta 1918 ja 1919. — **"Sama henki, sama sitkeys, sama uhkarohkeus, mikä löi leimansa Tapani Löfvingiin, on ollut ominaista Marttinan partiotovereille",** kirj. päätoimittaja Eino Tikkanen U. Aurassa. (207 siv. Runsaasti harvinaisia kuvia. Hinta 35:—, sid. 45:—.)

Into Auer:
KALTERIJÄÄKÄRIT.

Kunnianimellä kalterijääkärit mainitaan niitä itsenäisyystaistelumme rohkeita valmistelijoita, joiden tie vei — santarmien ja kotimaisten petturien toimesta — Shpalernajaan tai Pietari-Paavalin linnojen lukkojen taakse. Sulo-Weikko Pekkola alkoi julkaista heistä kuuluisaksi tullutta muistelmakirjaa, josta majuri Auer (itse kalterijääkäri) nyt on toimittanut III osan. Siinä esitetään 37 hyvin tunnettua sankaria. (416 siv. Hinta 60:—, sid. 75:—.)

Rudolf v. Wehrt:
TANNENBERG.

Tannenbergin monipäiväinen jättiläistaistelu, jossa saksalaiset elokuun lopulla 1914 Hindenburgin johdolla tuhosivat venäläisten armeijat, on sotilaskirjallisuuden kiinnostavimpia kuvattavia. Kenraali v. Wehrtin kirjalle **"on annettava korkein ajateltavissa oleva arvosana",** kirj. Suomen Sotilas. Kenraali K. M. Walleniuksen suomennos. (320 siv. Hinta 45:—, sid. 60:—.)

W. S. O. Y.

Sinimustien juhlasta Helsingissä 25. 11. -35.

Taistelu kutsuu.

Kautta maan on kuulunut viime viikkoina sinimustien taistelukutsu. Suuria SM:n tilaisuuksia on vietetty Turussa, Viipurissa, Suolahdessa, Oulaisissa ja nyt viimeksi Helsingissä. Kaikkialla yleisö on täyttänyt juhlahuoneistot ahdinkoon saakka. SM:n sanoma on kantautunut väkevänä yli puoluerajojen. Se on koonnut yhteen Suomen nousevaa polvea, se on vallannut Suomen nuorisoa joka puolella maata, järjestön rivit ovat laajenneet laajenemistaan, ja sen taistelu päämääränsä saavuttamiseksi on kiihtynyt joka hetki.

Paljon on vielä niitä, jotka vihaavat SM-nuorisoa, pilkkaavat ja häpäisevät sitä. Mutta se ei lannista sitä joukkoa, joka Isänmaan kasvojen edessä on vannonut uskollisuutta lipulleen. Se päinvastoin kannustaa eteenpäin, se kehoittaa entistä ankarampaan taisteluun, jotta ne ihmisjoukot, jotka vielä tänään kulkevat pilkkaajien jälkiä, voitettaisiin kerran kokonaan Isänmaalle.

Jotkut sanovat: Työnne on turhaa, ette te mitään voita. Toisaalta huudetaan: Nuoriso on johdettu väärille teille! Ja kolmannet kirkuvat: Pankaa sulku sille kiihoitukselle, mitä edesvastuuttomat henkilöt harjoittavat!

Ensimmäisille SM-nuoriso vastaa: Mitä te sitten hätäilette, jos työmme on turhaa ja päämäärämme saavuttamattomissa? Eihän siitä silloin ole kenellekään vaaraa. — Toisille sanomme: Jos olemme väärällä tiellä, niin oletteko varmoja siitä, että oma tienne on oikea? Voitteko astua huolettomina ja hymyilevinä tämän maan kamaralla siinä uskossa, että kaikki on hyvin, kansa on turvattu ja Isänmaan vapaus taattu? — Ja kolmansille — niille jotka hädissään kirkuvat ja vaativat työmme estämistä sanomme vain: Vaatikaa jos haluatte! Mitäpä te muuta voisitte tehdäkään!

Mutta Suomen kansalle, niin köyhille kuin rikkaillekin kuuluu sanamme:

Isänmaan nimessä herätkää!

Tuo herätyshuuto on kuulunut viime aikoina voimakkaana, kuuluu huomenna ja ylihuomenna aina siihen hetkeen asti, kunnes kansallemme on koittanut uusi huomen.

ISKEKÄÄ, ISKEKÄÄ!

Kirjoittanut VILHO VIITA.

ISKEKÄÄ, ISKEKÄÄ,
TULTA YÖHÖN ISKEKÄÄ!
EESPÄIN VAAN
EESTÄ MAAN
ISKUJOUKOT RYNNISTÄÄ.
MÄÄRÄ NÄIN
MENNÄ PÄIN,
KUNNES VOITTO SAATU ON,
KUNNES MAA
TURVAN SAA
SUOMI VAHVAN VARTION!

ISKEKÄÄ, ISKEKÄÄ,
TULTA YÖHÖN ISKEKÄÄ!
VOITTOTIE
MEITÄ VIE
KOHTI PÄIVÄÄ YLPEÄÄ.
MARSSILLAAN
NUORET MAAN
KERRAN VAPAUDEN LOI.
PONTTA SIIS
ASKELIIS!
KUTSU TAISTOON MEILLE SOI.

ISKEKÄÄ, ISKEKÄÄ,
TULTA YÖHÖN ISKEKÄÄ!
PELKO POIS,
KEN NYT VOIS
MEILTÄ VOITON YLLÄTTÄÄ!
JOSPA TAAS
LUOTI KAAS
KÄRKIMIEHET PAIKALLEEN!
LIPPUAAN
KANNETAAN
AINA MIEHEEN VIIMEISEEN!

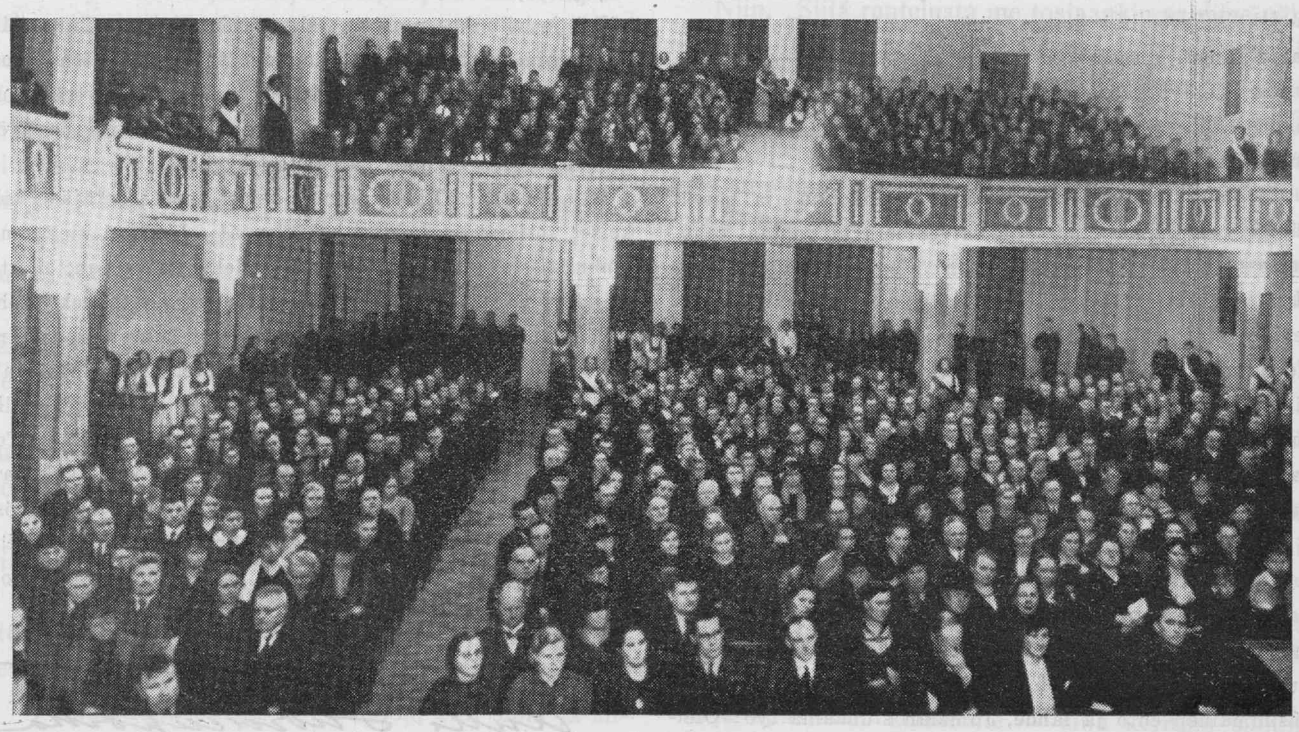

SM-juhlasta Helsingissä.

AIKAMME ILMIÖITÄ

»En sitä silloin huomannut,
siks' olin liian oppinut.
En myös, ett' ilomielin hän
verensä tuorehimman
vuodatti eestä maamme tään
nyt mulle rakkahimman.»

Hikihatussa on maassamme koottu kolehtia mustan keisarin mustille mukuloille, joiden kuulemma pitäisi saada pöksyjä ja paitoja sen länsimaisen »kulttuurin» merkiksi, jota kuudet akymmentä valtakuntaa nyt raakalaismaista fascismia vastaan urheasti Afrikassa puolustaa.

Ambulanssejakin on lähetetty ja toisia vielä lähetetään, vaikka eellimmäisetkin vielä istuvat pyrstöllään Addis Abeban radan varrella, amhari-armeijan hoitaessa haalvoittuneitaan omilla konsteillaan.

Täältä Suomestakin on pantu kokoon kaunis summa hätäkärsivän Abessinian hyväksi, joka taas on kasannut kolmetoista miljaardia kiväärien, tykkien y.m. rauhankaluston hankintaan.

Etiooppian ylängöllä hehkuu aurinko täydeltä terältään ja avaruus on täynnä huikaisevaa valoa. Maissin valtavat tähkät kohta tuleentuvat ja maa antaa siunausta jokaiselle miltei ilman työtä ja vaivaa. Tuhatpäiset karjalaumat samoilevat aavikolla, jonka paimenkansat tuskin tietävätkään, että jossakin kulkee n.s. rintama, missä musta ja valkoinen mittelevät voimiaan ja lyövät arpaa kahden valtakunnan kohtaloista — — —

Meillä sitävastoin on ensilumi jo pudonnut ja päivät hämärtyvät hämärtymistään talven suurta juhlaa kohti. Iloisessa loman odotuksessa kulkee moni sinimusta, laskien viikkoja ja sitten enää päiviä kotimatkaan, maaseudun ihanaan rauhaan. Ajatus jo leikkii ennakoivassa riemussa valkoisilla hangilla ja tutun metsän mutkittelevilla hiihtoladuilla. Reippaalle nuorisolle Suomen talvi suorastaan tuhlaa onnea ja voimaa. Sen kirpeässä pakkasessa terästyy mieli ja lauhkea kaupungin keinotekoinen, epäterve jännitys.

Mutta oletko, sinimusta, ajatellut myös niitä, joille tuo lähestyvä joulu ei merkitse onnellista odotusta, vaan kasvavaa levottomuutta elämän alkeellisimmista välttämättömyyksistä, joiden kodeista ehkä jo tällä hetkellä puuttuu leipä ja lämpö, ja isältä kaiken toimeentulon ensimmäinen ehto ja lähde, Jumalan siunaama työ? Oletko ajatellut, että sinun puhuessasi palavin sydämin isänmaasta, jolle me tahdomme parhaimpamme uhrata, ympärilläsi, ehkä aivan kotisi välittömässä läheisyydessä on niitä, joille runoilija menneessä polvessa on nuo sanansa omistanut, mutta jotka yhteiskuntamme on *unohtanut?* Oletko varma, ettei auttavan kätesi ulottuvilla joku *vapaussoturi* perheineen parhaillaan käy toista ja vaikeampaa, loppumatonta sotaa armotonta elämää, hätää ja puutetta vastaan?

Tahtoisitko sinä, sinimusta, olla mukana siinä rikoksessa, että me joidenkuiden muotiin tulleitten mustien tähden unohdamme velvollisuutemme Valkoista armeijaa kohtaan, joka verensä hinnalla meille isänmaan pelasti!

Et milloinkaan. Ja sittenkin tapahtuu tuo rikos joka päivä ja joka tunti! Tuhannet vapaussoturit taistelevat tällä minuutilla kovasta ja kuivasta leipäkannikasta itselleen ja lapsilleen. Tuhansissa suomalaisissa kodeissa on nälkä ja vilu kutsumaton, lähtemätön vieras. Tuhansiin mökkeihin voisimme me sinimustat tuoda rahtusen valoa suuren pimeyden keskelle, iloa epätoivoon ja sytyttää joulutähden sydämiin uhraamalla osan aikaamme ja työtämme näiden elämän painamien hyväksi.

Sinimusta! Olkoon kunnia-asiasi tuntea pitäjäsi valkoiset sotilaat ja heidän kohtalonsa! Järjestä sinä oma ambulanssisi sinne, missä sitä todella kaivataan, mutta mistä ei paljoa puhuta! Ota tämän talven suureksi tehtäväksesi järjestää yhdessä tovereittesi kanssa apua sinne, missä sitä kaikkein vähimmin odotetaan. Eläkä talven mentyäkään hellitä, vaan tunkeudu yhä syvemmälle kotipaikkakuntasi köyhyyden ja puutteen keskelle. Toteuta Isänmaallisen kansanliikkeen jalo kansakokonaisuuden aate teoin eikä vain sanoin omassa ympäristössäsi, ja sinä olet havaitseva, että tämä tehtävä ei sinulta koskaan lopu. Vain pienessäkin palvellen on sinulla oikeus *suuresti ajatella!*

Antti Suomenpoika

Aku Virkkunen:

Sissisaarto.

Retkikunnan matka Vienan Kemiä kohti oli useastakin syystä uhkarohkea yritys.

Jo se seikka, että kärkijoukot melkein joka päivä — milloin ei rintaman laajuuden takia tehty retkeilyjä sivustoille etelään ja pohjoiseen päin — etenivät keskimäärin neljäkymmentä kilometriä itään, vihollismaahan, olisi voinut pelkurimielissä herättää turvattomuuden tunnetta.

Toiseksi: — olihan meitä uhkarohkimuksia kaikkiaan vain kolmensadan paikkeilla, ja me tiesimme kyllä, että suurimmankin vaaran uhatessa meidän on vain luotettava itseemme. Kaikki tiesimme hyvin sinne itään painuessamme, että vaikka siellä kohtaisi kuinka suuri ylivoima, vaikka joutuisimme kuinka ankaraan taisteluun, niin apua ei ole odotettavissa.

Matkan jännittävyyttä lisäsi vielä sekin, että rintamamme oli ylen laaja; joten todella yhtenäisen rintaman muodostaminen oli ymmärrettävistä syistä mahdottomuus.

Ja niin oli aina olemassa se vaara, että jostakin pohjoisempain ja etelämpäin kärkijoukkojemme välistä tai joko kärkijoukkojemme pohjois- tai eteläpuolitse pääsee tietämättämme pujahtamaan joku salainen iskujoukko selkämme taakse ja pahimmassa tapauksessa tuhoavat kuormastomme — joka olisi ollut tavallaan meidänkin tuhomme, sillä meillä ei olisi ollut sydäntä edellämme menneiden punapakolaisten tavoin riistää viimeisiä leipäpaloja heimolaisiltamme.

Koetimme kuitenkin karkin mahdollisin varovaisuustoimenpitein välttyä tästä vaarasta.

Siksi johdon taholta järjestettiinkin pieniä tiedustelupartioita ottamaan selkoa etenemisen turvallisuudesta.

Nämä partiot pitivät samalla yhteyttä, mikäli suinkin voivat kolmen eri kohdista itään etenevän komppanian kesken.

Jokaista uutta kylää lähetessä oli aina uusi jännitys: — jokohan siellä on vihollinen vastassa?

Tätä jännitystä oli omiaan lisäämään se seikka, että kuta kauemmaksi itään mentiin, sitä ihmeellisempiä huhuja sieltä päin virtasi meitä vastaan.

Totuimme jo siihen valhetietoon, että siinä ja siinä kylässä edessä päin on niin ja niin suuri määrä jalka- ja ratsumiehiä, — sillä kylään tultuamme oli aina edessämme sama tuttu näky: — ensin heimolaistemme pelokas rukoilu, että emme tekisi heille mitään pahaa. . . ja kun huomasivat, että tulimme ystävinä heitä auttamaan — sitten suuri ilo.

Muutamassa salon keskellä olevassa pienessä kylässä, jossa oli vain neljä taloa, otti kylän vanhin mies kyynelissään meidät vastaan. Hän oli nuoruudessaan käynyt Suomessa »reppurina» ja tunsi hyvin olomme. Hän sanoi:

— Olemme jo kauan teitä, rakkaat veljet, odottaneet. Yhteinen raskas taakka meitä painaa. . . sama kotka syö lihaamme. . . siellä ovat kaikki tämänkin kylän nuoret miehet vieraalla rintamalla. . . siellä on neljä poikaani. . . ja kolme niistä on kuollut. . . nuorinta odotan kotiin. . .

Ja kun läksimme pois, lausui vanhus murheissaan:

— Olisivatpa nyt kylämme nuoret miehet kotona, olisivatpa poikani täällä, ilolla joukkoonne lähtisivät. . . mutta kotka on näin repinyt, näin raadellut meitä. . .

Niin. Siitä raatelusta me tosiaankin saimme nähdä ja kuulla monta vieläkin vakavampaa esimerkkiä.

Ja se oli yleinen murheellinen havainto miltei jokaisessa kylässä, että sieltä olivat kaikki terveet ja nuoret miehet maailmansodassa, — joten vain muutamiin suurempiin kyliin voitiin vienalaisista muodostaa pieniä suojeluskuntaosastoja.

Mutta useassa paikassa vakuutettiin, että kunhan nuoret miehet palaavat rintamalta, kyllä he liittyvät työtämme jatkamaan.

Ja tämä myötätunto lämmitti ja rohkaisi mieltämme, samoin kuin se toteamus, että kaukana likellä Muurmannin rataa olevissa kylissäkin puhuttiin selvästi ymmärrettävää suomenkieltä.

Tämä toteamus osoitti meille minkä räikeän vääryyden väkivallan käsi oli tehnyt jakaessaan näin heimomme kahtia.

Se kirveli piiskan iskuna mieliämme — mutta se se juuri ajoi meitä pelkäämättömällä voimalla itää kohti.

Ja kun sitten kuulimme — sillä kerralla silminnäkijän kertomana —, että Iisosjärven kylässä, hiu-

kan syrjässä valtaväylän Keminjoen varrelta, oli ryssäin aseellinen ratsuetuvartiosto, niin olimme valmiit yhden ryhmän tiedustelujoukolla käymään sen kimppuun, varsinkin kun kuulimme, että vihollisjoukko ei ole miesluvultaan paljoakaan suurempi meitä.

Oman yllätyksemme varalta lähetin yhden miehen ottamaan yhteyden perässämme tulevien pääjoukkojen kanssa ja ilmoitin samalla ylipäällikölle kapteeni Teräksen kautta tiedon omasta sissisuunnitelmastamme.

Tämä suunnitelma oli sellainen, että me koetamme pohjoispuolitse, Keminjoen juoksusuuntaan mennen, kiertoliikkeellä ehtiä sille tielle, jota vihollisjoukko oli kaiken todennäköisyyden mukaan Vienan Kemistä tullut ja jota tietä sen siis täytyi peräytyä meikäläisten tulosta Kemiin viestiä viemään, sillä ratsuilla ollen heidän täytyi vahvojen ja kovien kevähankien takia käyttää tätä ainoaa tältä suunnalta radalle vievää tietä.

Tällaisella sissisaarrolla panimme tosin itsemme sille vaaralle alttiiksi, että menimme ainakin kaksikymmentä kilometriä tieten tahtoen varmasti toteamamme vihollisen selän taakse.

Vaaraa, jos sitä olisi ryhtynyt oikein perusteellisesti pohtimaan, lisäsi vielä sekin mahdollisuus, että vihollinenhan on jo voinut miehittää ties kuinka suurin joukoin ne kylät ja tiet, joiden kautta meidän piti kulkea.

Mutta sissisotaan antautuneena päätimme esiintyä pelkkinä sisseinä, joille oli vain tärkeää vissin tilapäissuunnitelman toimeenpano — kylläpähän sitten ajallaan katsotaan, miten selvitään uudesta tilanteesta.

Sovimmekin yksimielisesti siitä, että suoritamme matkamme tuonne mahdolliselle vihollisen peräytymistielle halki synkimmän salon, kartan ja kompassin avulla, — menemme niin asumattomia maita myöten, että emme joudu vihollisten emmekä ystävien kanssa kosketuksiin.

Laskimme, että meillä oli vielä kolmen päivän, hätätilassa neljän, viidenkin päivän muona repuissamme, joten sekin seikka takasi retkemme onnistumisen.

Mainittu viestin viejä vei esikuntaan tiedon, että vuorokauden kuluessa olemme suorittaneet saarron, joten pääjoukko voi sitten hyökätä kylään ja ajaa jäljelle jäävät vihollliset viritettyyn ansaamme.

Tällaisin suunnitelmin painuimme matkalle.

Täysikuu teki keskiyölläkin hiihdon tuntemattomassa erämaassa mahdolliseksi. Mutta kova yöpakkasen jäätämä hangen kuori karskui ja rahisi kovaäänisesti suksien ja sauvojen alla.

Tällaisen matkanteon täytyi niin tyynenä ja selkeän kirkkaana yönä kuulua kauas — joten oli se vaara olemassa, että jossakin tietämättämme sivusimme tietä tai kylää niin läheltä, että vaaniva vihollinen kuuli liikkeemme ja asettui meitä yllättämään.

Osaksi tämän ja osaksi levon tarpeen takia etsimmekin taatusti suojaisan korpiloukon ja päätimme siinä yöpyä havuvuoteella ja nuotion lämmössä keskiyön seutuun muutamia tunteja.

Sitten kirkkaana valkenevan huhtikuun aamun valossa jatkoimme matkaa.

Ja ennen iltaa olimmekin mielestämme sillä tiellä jota vihollisen piti peräytyä.

Jäimme siihen odottamaan. Odotimme sen illan ja yön.

Seuraavana päivänä aloimme kuulla ähkinää, huohotusta, hangen karsketta, hevosen pärskähtelyä ja ryssäin kiroilua.

Kun he lähestyivät meitä ylämäkeä, jonka olimme ottaneet yllätyspaikaksemme, huomasimme, että ratsumiehet, kuusi luvultaan, kinailivat vihaisesti keskenään.

Oli sopimus, että koetamme ampua vain miehet, saadaksemme hevoset sotasaaliiksi.

Mutta etumainen ratsastaja huomasi väijytyksemme, ja se rikkoi suunnitelmamme: Hän käänsi kirotun ratsunsa tulosuuntaansa temmaten esiin mauserinsa.

Silloin paukahti meidän yhteislaukauksemme ratsujen sekasotkuiseen rykelmikköön. Kuului korsketta, valitusta ja kiroilua. Ratsut hyppäsivät säikähtyneinä mikä mihinkin suuntaan. Pari miestä näkyi ratkahtavan hervottomana maahan. Yksi hevonenkin kaatui.

Tässä sekasotkussa ei ollut muuta mahdollisuutta kuin ampua joko miehiin tai hevosiin, etteivät he livistä karkuun. Ja niin kaatuikin siihen viisi hevosta miehineen. Kaksi ratsumiestä pääsi pujahtamaan metsän kätköön, mutta kovassa umpihangessa saavutimme ne pian, ja hekin saivat tuomionsa.

Kun sitten saman päivän iltana saimme yhteyden omain joukkojemme kanssa, kuulimme heidän ampuneen tuosta meidän yllättämästä joukosta neljä miestä ja ottaneen kaksi vangiksi. Toinen vangeista oli ollut suomalainen punikki. Hän oli muistikirjaansa kirjoittanut: »Kahdeksantoista porvaria olen tappanut, eikä vereni vielä vapise lahtarin edessä.»

Oli selvä, että isänmaaton konna sai lyhyen, ankaran tuomion.

RATSUMIES HARTIKKA.

Kirjoittanut MARTTI SANTAVUORI.

(Jatkoa.)

Kun hätä on suurin, on apu lähinnä.

Tämä lohdullinen sananparsi johtui vaistomaisesti Hartikan mieleen hänen katsoessaan poistuvaa ruoantuojaa. Mies oli samainen ratsumies, jonka Hartikka oli ottelussa Karksin lähistöllä lähettänyt muka puolalaisena taistelulähettinä vihollisten joukkoon. Samainen tallinnalainen, joka oli Varsovassa käynyt jesuiittakoulua ja opiskellut lääketiedettä. Hän puhui puolaa niin hyvin, ettei häntä kielenkäytön takia puolalaisista erottanut.

Mies oli näyttänyt Jaakko de la Gardien antamaa sormusta. Tahtoiko hän sillä osoittaa olevansa de la Gardien lähettämä? Vai tarkoittiko hän sen vain merkiksi Hartikalle siitä, että häneen voi luottaa? Joka tapauksessa oli oltava varovainen. Eihän tiennyt, vaikka miehellä olisi muutakin mielessä. Hartikka koetti muistutella miehen nimeä mielessään. Ja kotvasen ajan kuluttua se palasikin hänen muistiinsa. Justus von Kauen, niinhän häntä oli komppaniassa kutsuttu. Kiitollisuus de la Gardieta kohtaan sai Hartikan mielen liikuttumaan. Oliko reilu suomalainen muistanut häntä täälläkin.

»Pari päivää sitten ...» asemies oli sanonut. Hän oli siis maannut täällä jo kaksi vuorokautta. Mitähän kaikkea sillävälin oli ehtinyt tapahtua. Kreivi Gyllenhjelm ei varmaankaan ollut onnistunut yrityksessään, muuten asiat olisivat toisin. Hartikka oli von Mauerbruchin vankina. Hänellä ei ollut mitään hyvää odotettavissa. Täällä ei ollut ketään, joka rupeaisi ajamaan hänen asiaansa. No, oli tultava toimeen omin voimin! Mutta aikaa ei ollut menetettävissä. Jos von Kauen oli luotettava, hän auttaisi Hartikkaa. Muussa tapauksessa hänen apuunsa luottaminen voisi vain pahentaa asiaa.

Luottamus ja epäily taistelivat keskenään Hartikan sydämessä.

»Mutta minkä vuoksi von Kauen tarjoaisi apuansa, ellei hänellä ollut tositarkoitusta», Hartikka järkeili itsekseen. Hartikkahan oli muutenkin von Mauerbruchin vallassa ja täysin voimaton auttamaan itseään. Hänen kuristamisekseen Mauerbruch ei tarvinnut apureita. Jos von Kauen oli puolalaisten puolella, niin minkävuoksi hän salaisi henkilöllisyyttään.

Hartikan päätä kivisti vieläkin, ja hän päätti toistaiseksi olla ajattelematta mitään. Kylläpä aika toisi keinon tullessaan. Mutta ajattelematta oleminen on mahdoton tehtävä ihmiselle, joka tietää henkensä riippuvan hiuskarvan varassa ja joka on tottunut itse auttamaan itseään. Hartikka asettui mukavaan asentoon vuoteeseensa ja ryhtyi pohtimaan tilannetta.

Parin tunnin kuluttua huoneeseen tuli pari asemiestä, jotka irroittivat nuorat hänen vartalonsa ympäriltä. Hartikka nousi istumaan. Häntä huimasi. Mutta hän oli päättänyt ryhtyä toimeen niin nopeasti kuin suinkin ja senvuoksi hän pyysi päästä käymään ulkona asioillaan, olihan hän ollut täällä jo pari vuorokautta vuoteessa.

Hänen pyyntöönsä suostuttiin. Miehet lähtivät saattamaan häntä ulos. Huoneen paksuista kiviseinistä Hartikka oli tehnyt sen otaksuman, että häntä säilytettiin suuressa kivitalossa, kenties linnassa. Hänen otaksumansa osoittautuikin oikeaksi, sillä oven auettua ilmaantui näkyviin pitkä käytävä, jossa siellä täällä seisoi vartiomiehiä. Hänet kuljetettiin monen

käytävänpolvekkeen kautta sentapaiseen mukavuuslaitokseen, jota sen ajan linnoissa käytettiin. Se oli seinästä ulkoneva pieni koppi, johon tuli niukasti valoa ylhäällä katonrajassa olevasta akkunasta.

Palatessaan takaisin Hartikka vilkuili ahkerasti ympärilleen kääntämättä silti päätään, sillä hän tahtoi välttää vartiainsa epäluuloa. Käytävät olivat hämäriä. Niistä lähti useita ovia, mutta hänen oli mahdotonta arvata mikä vei minnekin, mikä kenties pihamaalle, mikä sisempiin huoneisiin. Talo oli hyvin suuri. Arvattavasti se sijaitsi hieman kaupungin ulkopuolella, linnamaisesta rakennustavasta päätellen.

Hartikka tunsi voivansa aika huonosti. Koko käyntinsä aikana häntä ankarasti pyörrytti. Nyt oli kai kaikkein ensiksi koetettava koota voimia ja perehdyttävä vartiomiehistöön. Kenties keino piankin löytyisi.

Kunpa olisi päässyt kiipeämään ikkunalle. Linnan ympäristö olisi jo selvittänyt paljon asioita. Nyt oli arvattavastikin iltapäivä, kello siinä kolmen—neljän paikkeilla. Vuoteelle nousten hän olisi ulottunut hyppäämään kiinni ikkunan rautaristikkoon. Mutta nykyisessä kunnossaan hän tuskin jaksoi riippua käsivarsiensa varassa. Ja ovessa saattoi olla tirkistysreikä, josta vartija voi valvoa vankinsa liikkeitä.

Hän päätti joka tapauksessa odottaa, kunnes hänelle tuotiin iltaruoka. Jos von Kauen tulisi itse, hän voi kysyä jotakin, kenties ...

Hartikka koetti nyt hetkiseksi nukahtaa, mutta se ei ottanut onnistuakseen. Levottomat unikuvat, kipu, jota hän tunsi päässään, huoneen ummehtunut ilma ja tukehduttava kuumuus saivat hänet hikisenä heittelehtimään vuoteessa. Mutta aika kului sentään hitaasti eteenpäin ja vihdoin koitti aika, jolloin raskas ovi narahti saranoillaan ja von Kauen astui sisään kantaen puutarjottimella ateriaa. Siinä oli leipää ja paistia, muutamia omenoita ja viiniä.

Von Kauen laski tarjottimensa jakkaralle ja sanoi taas jotakin puolaksi. Hartikka ei ymmärtänyt hänen sanojaan. Hän osoitti kurkkuansa ja sitten ikkunaa, koettaen eleillään selittää, että hän tahtoi raitista ilmaa tähän tukahduttavaan kuumuuteen. Hartikka puhui saksaa ja oli aivan varma siitä, että von Kauen hänen sanansa käsitti.

Mies näytti miettivän ja iski silmää Hartikalle. Korjaten muka tarjotinta parempaan asentoon hän työnsi pienen, kokoontaitetun pergamentinpalan vuoteen patjanreunan alle. Sitten hän poistui, mutta jäi ovensuuhun puhumaan jotakin vartijain kanssa. Nämä puistelivat päätään ja löivät oven kiinni. Hartikka jäi yksin huoneeseensa pamppailevin sydämin. Hän päätti ensin syödä, välttääkseen vartioiden huomiota ja kävellä sitten lukemaan von Kauenin tuoman kirjelipun. Se oli varminta suorittaa huoneen ovenpuoleisella seinämällä, jossa vartijat eivät voineet nähdä häntä siinäkään tapauksessa, että ovessa olisi tirkistysreikä.

Mutta ovi oli tuskin sulkeutunut, kun se jälleen avattiin ja toinen vartiomies astui huoneeseen. Hän nousi kursailematta Hartikan vuoteen päänaluselle ja aukaisi ikkunan. Kirkas valovirta tulvahti huoneeseen ja sen mukana raitis ilma, jota Hartikka hengitti kiihkeästi. — Mies poistui työnsä tehtyään yhtä vaiteliaasti kuin oli tullutkin.

Hartikka malttoi tuskin maistaa palastakaan hyvännäköisestä ateriastaan. Hän nousi pian vuoteelta pergamentin palanen kädessään ja ryhtyi kävelemään hitaasti huoneessa. Ovenpuoleisella seinällä hän käänsi kirjelipun auki ja luki:

»Kaikki järjestyy. Ei kiirettä. Nukkukaa, levätkää ja syökää. Ennen kaikkea syökää.»

Sanat oli kirjoitettu viroksi. Hartikka käänsi kirjelipun kokoon uudelleen ja ryhtyi miettimään, mihin sen piilottaisi. Sitä ei saataisi missään tapauksessa löytää häneltä, muuten sekä hän että von Kauen olivat hukassa. Lopulta hän päätti piilottaa sen saappaaseensa. Tuskinpa täällä kukaan ryhtyisi hänen varusteitaan tarkastamaan.

Raitis ilma oli virkistänyt Hartikkaa. Von Kauenin kirje oli myös antanut hänelle uutta rohkeutta. Hänen velvollisuutensa oli kai ottaa vaarin auttajansa kehoituksista. Hän heittäytyi uudelleen vuoteelle ja ryhtyi syömään täydellä todella. Kerran puuhaan ryhdyttyään hän huomasi ihmeekseen ruoan maittavan, ja kun vartiomies puolituntisen perästä kävi noutamassa tarjottimen pois, hän huomasi vangin syöneen annoksensa viimeiseen palaan asti loppuun.

Mauerbruchin asemies ei sinä päivänä enää näyttäytynyt. Ei myöskään von Kauen. Ei siis ollut muuta tehtävää kuin noudattaa kirjaimellisesti ystävän neuvoa ja levätä niin perustellisesti kuin jaksoi. Hartikka päätti ottaa pitkät yönet ja miettiä sitten vasta huomenaamulla, miten parhaiten selviäisi pälkähästä.

Jatkuu.

Suurten tekojen miehiä.

Into Auer: Kalterijääkärit, III osa. Kuvitettu. 416 sivua. Verner Söderström Osakeyhtiön kustantama. Hinta 60/75 mk.

Palavasieluisen isänmaanystävän mieleen nousee nykyisin joskus väkistenkin katkera ajatus: tämä kansa on suurien sanojen ja pienien tekojen kansa. Mutta, sinimusta, ota käteesi ja lue vastailmestynyt kirja, niin sinä jälleen tunnet ylpeyttä siitä, että olet syntynyt suomalaiseksi. Näet, että niin paljon mielen mataluutta, viheliäistä kiipijähenkeä ja puoluejuonittelua kuin tässä maassa lieneekin, tämä kansa sittenkin kätkee itseensä terveen ytimen, johon voi luottaa, valiojoukon, joka kantaa povessaan Suomen tulevaisuuden lupausta ja joka ei kysy uhrin hintaa, kun Isänmaa kutsuu. »Kalterijääkärien» III osa jatkaa sankaritarinaa 73:sta aktivistista, joista yli puolet vielä elää — ylen harvat heistä vain kauasnäkyvillä paikoilla yhteiskunnassa —, ja jotka jääkäriliikettä järjestäessään joutuivat tekemään tiliä isänmaanrakkautensa aitoudesta itselleen ja ryssän kätyreille Spalernajan kalterien takana, ynnä niistä heidän 8:sta toveristaan, joista samoin suurin osa on vielä elossa, ja jotka kävivät saman kiirastulen läpi Pähkinälinnan, Pietari-Paavalinlinnan ja Peresilnajan vankiluolissa taikka Vjatkan ja Ohanskin karkoitussiirtoloissa. Jääkärikapteeni ja kalterijääkäri Sulo-Veikko Pekkolan elämä katkesi, ennenkuin hänen alottamansa kallisarvoinen kirjallinen muistomerkki ehti valmistua, mutta majuri ja kalterijääkäri Into Auer on nyt täydentänyt ja päättänyt työn tavalla, joka on käsitellyn aiheen arvoinen.

Kirja on täynnä henkeäsalpaava jännitystä sen henkilöiden pelatessa korkeaa peliä keisarillista Venäjää vastaan ja joutuessa mitä yllättävimpiin tilanteisiin ryssän santarmien ja heidän suomalaisten kätyriensä takaa-ajamina. Jännittävimmät mielikuvituskertomukset jäävät varjoon lukijan seuratessa esim. »merirosvon» nimellä tunnetun, sittemmin jääkäriluutnantti Max Lindblomin, aito seikkailijaluonteen, elämänvaiheiden hurjia heittoja. Korkeata, isänmaallista tunnetta täynnä on kertomus Mauritz Mexmontanista — vanhuksesta, täysinpalvelleesta yliopiston miekkailunopettajasta ja tulisesta isänmaanystävästä, joka jo 1902 laittomien asevelvollisuuskutsuntojen aikaisissa mellakoissa oli senaatintorilla taitavalla kepiniskulla keikauttanut satulasta maahan kasakan tämän nagaikallaan ahdistaessa turvattomia naisia. Syvä liikutus valtaa mielen lukiessa kuinka Kemin Osulan 16-vuotias »juoksupoika» Ilmari Mäki (todellisuudessa satojen jääkärien opastaja) korkean edesvastuunsa tuntien jaksaa pitää suunsa kiinni ollessaan itse peljätyn Mashkevitshin, »spalernajalaisten» inkvisiittorin, tutkittavana. Ryssien suunnattomien sotatarvikevarastojen räjähdyttäminen Kilpisjärvellä, jääkärien Heiskasen, Relanderin, Villamon ja Suvirinteen loistava uroteko, esiintyy tässä ensi kertaa asianomaisten itsensä kertomana. Ja vaikka kaikkien kirjan henkilöiden tie lopussa päättyy Spalernajaan y.m. Venäjän vankiloihin, on saman toistaminen osattu kertomuksissa kuitenkin taitavasti välttää. Tiedot on tarkistettu arkisto- y.m. lähteistä, kirjeet, sähkösanomat j.m.s. ovat majuri Auerilla olleet alkuperäisinä käytettävissä, monet santarmien ottamat valokuvat esim. pelasti jääk.vänr. Vuoksi kuin sattumalta paetessaan palavasta Spalernajasta. Kirjoittajalla on ollut suoritettavanaan tavaton työ yksin ainehiston kokoamisessa, mutta tuloksena on kuvattujen tapausten historiallinen totuudenmukaisuus, niin että tiedot eräissä suhteissa täydentävät ja tarkistavat edellisiä »Kalterijääkärien» osia puhumattakaan teoksen arvosta his-

toriallisena lähdekirjana. Tehdään esim. ero ryssäläisen piirioikeuden ja piirisotaoikeuden välillä, jossa viimeksimainitussa oli tutkittavana anoastaan 11:n kalterijääkärin vakoilujuttu. Etappien vaikea työ, josta joskus on esitetty moitteita, saa nyt asianmukaisen valaistuksensa. Käy myös selville syy kalterijääkärien juttujen venymiseen: ryssillä oli luetteloissaan satoja, vielä vapaalla jalalla olevia aktivisteja, ja oli heillä juuri tekeillä todellisen suurapajan veto, kun vallankumous ehti väliin pelastaen niin sekä vangit että vangitsemisuhan alaiset aktivistit.

Rohkaisevaa on muuten todeta, että kalterijääkärien sankarijoukossa ovat poikkeuksetta kaikki yhteiskuntaluokat edustettuina. Kaikki he myöskin ovat olleet mukana vapaussodassa, — järkyttävää vain on, että joku heistä eksyi harhaanjohdetun vapaudenrakkauden pettämänä väärälle puolelle rintamaa. Harvat heistä ovat saaneet kärsimyksistään hyvitystä huomattavan yhteiskunnallisen aseman muodossa tai muutenkaan. Kalterijääkäriyhdistys koettaa pitää itse huolta niistä jäsenistään, jotka ovat joutuneet invaliideiksi laskiessaan itsenäisen Suomen valtakunnan peruskiveä. Poikkeuksiakin toki on. Spalernajan ristikkojen takaa on Suomen armeija esim. saanut kolme kenraaliaan. 73:sta »spalernajalaisesta» on 30 kuollut, huomattava osa vapaussodassa tai sen taisteluissa saamistaan haavoista. — Kirjan loppuun on muuten liitetty täydellinen kalterijääkärien luettelo.

»Kalterijääkärit» sisältää kauneimpia lehtiä, mitä suomalaisten sankaritekojen suureen muistojen kirjaan on milloinkaan kirjoitettu. Kirja tulee varmasti kulumaan isänmaallisen nuorison käsissä. — Teoksen III osa on omistettu kalterijääkärien äideille, »jotka rohkaisevin ajatuksin olivat siellä, missä pojatkin olivat, taistelivat, kärsivät ja voittivat.»

P. T.

Sinimusta ilmestyy seuraavan kerran jouluk. 18 p:nä jolunumerona.

Sinimustien vuosikokous

Helsingissä joulukuun 6 p:nä.

SM-järjestön vuosikokous pidetään Helsingissä joulukuun 6 pnä ja osallistuu siihen edustajia SM-osastoista eri puolilta maata. Kokouspäiväin ohjelma on seuraava:

Klo 9 ilmoittautuminen ja aamutee Hallituskatu 17.

Klo 10 osallistuminen AKS:n valatilaisuuteen Vanhassa Ylioppilastalossa.

Klo 11.15—14 vuosikokous.

Klo 14—16.30 AKS:n itsenäisyysjuhla.

Klo 16.30—17.30 päivällinen.

Klo 17.30—19 vapaata.

Klo 19—21 veljesilta.

Majoitus ja muonitus sekä mainittuihin tilaisuuksiin osallistuminen on vuosikokouksen osanottajille vapaa.

Jokaisella osanottajalla tulee olla paikallisjohdon antama valtakirja. Ilmoitukset osanottajista on lähetettävä Keskusjohdolle.

Käyttäkää yksinomaan meidän myymiämme jokapäiväisiä kulutustavaroita:

IKL:n sinimustia tulitikkuja, tupakkaa, kahvia, saippuoita, kirjepaperia, -kuoria.

Rek. tavaramerkki.

UUTUUS. IKL:n makeiset.

Kauniit sinimustaväriset kuvapostikortit, kaikkialla käytäntöön.
17 eri lajia.
Sinimustien Po:ille samat myyntipalkkiot kuin muillekin.

Uusi täydellinen hinnastomme IKL:n arpaluettelon yhteydessä.

IKL:n TASKUKIRJA on välttämätön jokaiselle järjestön jäsenelle.

IKL:n Kauppa Oy.

Helsinki, Mikonk. 15 A. P. 20306 (sarja) 26404

Myyntikioski: Keskuskatu 7, Helsinki. (Mustan Karhun eteisaulassa.)

Järjestötoiminta

Keskusjohto, Helsinki, Mikonkatu 15. A. Puh. 20 306. Auki 11—13.

SM SAVONLINNA.

10. 11. klo 14 oli Po:lla puhetilaisuus Tynkkylänjoella mv. J. Ikosella. Puheita pitivät mv. J. *Ikonen*, Pj P. *Lajunen*, sm K. *Salminen*, Ps L. *Hirvonen*, Rj:t T. *Tuunanen*, E. *Immonen* ja Prj. Y. *Punnonen*. Tilaisuus oli aatetta selventävä ja vaikuttava.

17. 11. Po järjesti juhlan Sulkavan VPK:n talolle. Tilaisuus alkoi klo 19. Prj. Y. *Puunosen* alkusoiton jälkeen Pj P. *Lajunen* lausui tervehdyssanat. SM-kuoro lauloi »Sinimustien marssin», jonka jälkeen Sm K. *Salminen* lausui Kuusen runon »Tuutulaulu Suomen kansalle». Ps A. *Kapanen* puhui. Sm. kuoro lauloi »Karjalan maan», jonka päätyttyä puhui Rj T. *Tuunanen*.

Seurasi 15 min. väliaika. Sen päätyttyä kuoro lauloi »Luo lippujen» ja lausuntakuoro esitti Kuusen »Miehiä». Ph L. *Hirvonen* käsitteli seuraavassa puheessa sosialismin maata vaarantavaa toimintaa. Kuoro lauloi »Taistelulaulun» ja »Iskekää». Lausuntakuoro esitti »Työn laulun» ja »Myrskylaulun». Sm K. Salminen puhui lopuksi vaikuttavasti uuden nuorison ja nukkuvan nuorison vastakohtaisista elämänkäsityksistä. On jo liian kauan oltu siinä käsityksessä, että nuoruus on ilojen ja nautintojen aikaa, lausui puhuja. Sinimustat ovat ymmärtäneet elämän vakavuuden ja tahtovat käyttää elämänsä ja työnsä Isänmaan alttarin pyhittämiseksi. Sm kuoro lauloi »Iltarukouksen». Lopuksi laulettiin yhteisesti »Maamme». Juhla oli onnistunut ja korkeatunnelmainen.

Prj.

SM PORI.

Perjantaina marraskuun 15 pnä oli Po:n kerhoilta Mustassa Karhussa. Tilaisuus aloitettiin klo 19 laulamalla yhteisesti Karjalan marssi. Sen jälkeen SmAj piti voimakashenkisen puheen Sinimustien tehtävästä.

Puheen jälkeen laulettiin »Oi kallis Suomenmaa». Seurasi väliaika, jonka aikana sm *Teinonen* luki »Tilastotietoja ryssien rautatietoiminnasta». Kronikka herätti suurta hilpeyttä.

Lopuksi laulettiin »Vala».

Pikkujoulujuhlaa vietetään 5. 12. -35. *SmPrj.*

SM IKAALINEN.

Po Ikaalinen teki tk. 17 pnä hyökkäysretken Tevaniemen Maamiesseuran talolle. Tilaisuuteen oli saapunut noin parisataa henkeä. Lipputervehdyksen jälkeen SmPs *Kytömaa* puhui. Sen jälkeen seurasi lausuntaa ja kvartettilaulua. SmPj *Rantavaara* puhui. Väliajan jälkeen esiintyi SM:n lausuntakuoro esittäen pari Asunnan runoa. SmPh. Eeva-Helena *Rahkola* esitelmöi, jonka jälkeen laulettiin »Vala». Seurasi vielä viuluduettoja, jonka jälkeen Aj pastori *Kurkiala* piti illan pääpuheen. Tilaisuus loppui kuvaelman jälkeen laulettuun »Maamme» lauluun.

19. 11. -35 päättyivät täällä SM-alokaskurssit valatilaisuuteen Sm. Kerhossa, jolloin 12 uutta jäsentä antoi SM-lupauksen.

Valapuheen piti pastori Kurkiala.

Prj.

SM FORSSA.

Forssan Po:n toiminta kuluvana syksynä on ollut huomattavasti vilkkaampaa kuin aikaisemmin. Alokasluentoja on pidetty säännöllisesti, joihin sinimustat runsaslukuisesti ovat ottaneet osaa.

2. 11. -35 oli vala- ja veljesilta, johon sinimustat olivat joukolla saapuneet. Valatilaisuus alettiin laulamalla Taistelulaulu, jonka jälkeen SmPh Uuno *Tarkki* lausui vieraat tervetulleiksi. Tämän jälkeen lausui SmRj Ruusa *Päivölä* runon, jonka jälkeen laulettiin yhteisesti Mustapaitojen marssi. — Kahvitauon jälkeen laulettiin Luo lippujen. Laulun loputtua piti SmPj Pentti *Oura* valapuheen, jossa hän kehoitti sinimustia toimimaan ainoastaan suurien ja jalojen aatteiden puolesta sekä teroitti mieliimme lopuksi niiden sanojen merkitystä, jotka lupauksessamme annamme. Tämän jälkeen otti sm Jorma *Närhinen* vastaan 16 jäsenen lupauksen. Mieliinpainuva tilaisuus päättyi »Valaan».

Ps.

SM HAMINA.

Syyskauden ensimmäinen kerhoilta pidettiin lokakuun 3 p:nä IKL:n ja SM:n yhteisessä kerhohuoneessa. Tilaisuudessa selosti SmPj H. *Rantala* tulevan toimintavuoden työsuunnitelmaa. Sm Erkki *Hohteri* puhui sinimustan velvollisuuksista järjestöä kohtaan, ja SmPs Aarre *Kapiainen* kertoi vaikutelmiaan Kuortaneen SM-leiriltä. Välillä kajahtivat reippaat taistelulaulumme.

Seuraava koko Po:n kerhoilta pidettiin 5. 11. Aluksi laulettiin »Kytösavu». Seurasi SmPj H. *Rantalan* puhe. Lisäksi esitelmöi IKL:n Pj vapaamuurariudesta, sekä kertoi kokemuksiaan viimekesäiseltä Saksan-matkalta. Lopuksi laulettiin »Luo lippujen».

SmPrj.

Varatuomari, Asianajaja **A. Tulikoura**
Helsinki. Puh. 21 323

Kirjakeskus ja Paperikauppa
Hannes Kallioinen Riihimäki, Hämeenk. 46 puh. 624.
Kirja-, Paperi-, Konttori- ja Koulutarpeiden kauppa.

VÄINÖ VERHON **RAVINTOLA**
Loimaa puh. 222 suositellaan.

Tampereen Säästöpankki

Kauppa- ja Läntisenkadun kulmassa, Tampereella,

Omat rahastot yli **Smk. 40.000.000:—**
Säästöt eri tileillä yli **Smk. 275.000.000:—**

Maksaa *säästöille* aina *kulloinkin sallitun korkeimman koron,* joka *hyvitetään ja lisätään pääomaan puolivuosittain kasvamaan korkoa korolle.*

Antaa luottoa kohtuullisilla ehdoilla.

Perii saatavia ja suorittaa maksumääräyksiä.

Hoitaa asiakkaiden raha- ja oikeusasioitakin.

Martta Aaltosen

Leipomo- ja Konditoria

LOIMAA.

SUOSITELLAAN!

I. Leino - Korpikoski

Naistenpukimo

Puh. 73 Seinäjoki.

Edullinen ostopaikka naisille.
Kappoja, leninkejä, hattuja
y. m

Keskus Pukimo omist. O. Elosauro (Enqvist) Seinäjoki, Kirkkok. 5 puh. 141

Monipuolinen varasto ja koht. hinnat. Suositellaan!

Sinimustat!

Vuokra-autoa tarvitessanne kääntykää VIRRAN MASAN puoleen. Osoite Seinäjoki, Uusi-Auto-asema, puh. 288.

Soitin- ja Paperikauppa vastapäätä Yhteislyseota

SEINÄJOKI puh. 18. Suositellaan.

Tyrvään Kirjakauppa
Vammalan Paperikauppa

Valokuvaamo AINOLA Seinäjoki.

Ulkokuvauksia, valokuvaustarpeita, amatöörityöt tehdään nopeasti ja halvalla. **Niilo Luhtanen.**

Vammalan Käsityöliike

Omist. Maija Viljanen, Vammala puh. 189.

Käsityötarpeiden ja naisten leninkien erikoisliike.

Vammalan Polkupyörä- ja Urheiluliike Vammala

Alan edullisin ostopaikka paikkakunnalla.

A. K. Salomaan Ruoka- ja Sekatavaraliikettä suositellaan Mäntässä puhelin 402.

Matkailijakoti „KESKUS" Vammala puh. 16.

Suosittelee siistejä huoneitaan ja ravintolaa.

Paperikeskus omist. AINO LENDO Loimaa, puh. 164.

Paperi- ja konttoritarp., lelu- ym. lahjaesin. edullisesti.

Parturi & Kampaamo G. BRÜNEBERG
Mänttä, puh. 443.

Myy valokuvaustarpeita, kehittää ja kopioi huolellisesti.

J. RAHIKAINEN
NOKIA, puh. 111.
Ruoka ja Sekatavarakauppa.

Maito-, ruoka- ja sekatavarakauppa
Fr. Nieminen Nokia, Koskenmäki, puh. 123.
Paikkakunnan hyväksi tunnettu ostopaikka.

NOKIAN UUSI KELLOSEPÄNLIIKE
omist. V. E. Virtanen Nokia puh. 33.
Alan täydellinen liike paikkakunnalla.
Suositellaan.

HELENIUS **Nokia puh. 145.**

T:mi K. V. Lehtisen Sähkö- ja Koneliike Riihimäki

Hämeenk. 12. Puh. 442. Täydellinen varasto ja urakoimisoikeudet. Radiokoneita: Telefunken ja Tefag y.m.

Loimaan Kutomoliike
om. Ida Lehtimäki,
Loimaa puh. 162.

F. Koivisto Loimaa, puh. 44.

Suuri ja monipuolinen varasto jalkineita. Edullinen ostopaikka.

Talviuutuudet saapuneet! Kangas- ja Muotiliike **ANNA TOSSAVA**
Loimaan Kauppala puh. 84.

L. H. VAINIOLAN
Kultasepänliike Loimaa p. 192
Suosittautuu arv. yleisölle.

Sinimustat
suosikaa
ilmoittajiamme!

Loimaan Pukimo Loimaa, puh. 54

Ensiluokkainen vaatturinliike ja kangaskauppa. SUOSITELLAAN!

Käyttäkää

A. Kollanuksen

Kalja- ja
Kivennäisvesitehtaan
hyväksitunnettuja tuotteita

puh. 71524

Erkki Männikkö Oy.

Suksitehdas,
Vimpeli, Puhelin.

Valmistaa:
Murtomaa-,
Mäki-, Metsä-
ja Karpaat-
suksia.

Kysykää valmisteitamme jälleenmyyjiltä.

Kellojen tarvitsijat ja omistajat, kääntykää luottamuksella puoleeni
Kelloliike Urho Honkasalo, Ilmajoki as.

Kaikenlaista teuraskarjaa ostetaan ja makkaratuotteita myydään.
Bäckman Makkaratehdas, Isokyrö

Uusi Pukimoliike
omist. Otto Innilä. TYRVÄÄ, Puh. 6
Suositellaan.

Edullinen ostopaikka
Vammalan Liha- ja Leikkeleliike, Vammala.

Valto Helin Kangas-, Lanka- ja Sekatavarakauppa
VAMMALA - Puh. 77.

Kangas- ja Ompeluliike **Aino Jalava**
MÄNTTÄ

Nokian Talouskauppa omist. J. Kavander
Nokia, puh. 54. Edullinen ostopaikka.

E. Josefson RUOKA- ja SEKATAVARAKAUPPA
NOKIA, Koskenmäki, puh. 140.

IKL:n Joulu 1935

ilmestyy erittäin sisältörikkaana ja arvokkaana.

Tämän joululehden lukijapiiri yhä vakiintuu.

Lisäpainos saattaa tulla kysymykseen, mutta parasta on varmistaa lehden saanti ajoissa tekemällä ennakkotilaus.

Kaikki IKL:n paikallisosastojen, alueitten ja piirien ynnä sinimustajärjestön toimistot ottavat ennakkotilauksia.

IKL:n Taloustoimisto.
Helsinki, Mikonkatu 15 A. P. 20.306
26.404.

Pohjois Suomen Sähkö Oy.
SEINÄJOKI, Puh. 100

Lasi- ja Kehysliike omist. S. Saukko
SEINÄJOKI

SINIMUSTAT! Teettäkää pukunne meillä! Työ hyvä ja kuosikas.
H. Perälän Vaatturiliike,
Seinäjoki, Kalevank. 9.

Kukkakauppa Viola
omist. Maija Ketonen, Seinäjoki, p. 293
Aina varast. tuoreita kukkia ja seppeleitä

H. Heltimoisen Leipomoliike
SEINÄJOKI, Puh. 367. Suositellaan!

Uusi Ruokatavarakauppa
Lempi Viitanen, Seinäjoki,
Kouluk. ja Puskantien kulma, Puh. 131
Herkku- ja Säilyketavarain erikoisliike

Äesteollisuus A, Mäki, Lapua.
Valmistaa kautta maan parhaiksi tunnettuja „Vaahtera" äkeitä.

Jaakko Ranta Sekatavaraliike
Lapua, puh. 262

FORSSAN
UUSI
APTEEKKI

omist. P. Siiramo
puh. 250.

Sähkö-Huolto

omist. A. Vallden LOIMAA, puh, 179.
Suositellaan!

T. Laajasen Vaatturiliike Seinäjoella
on maakunnan edustavin ja käytetyin, sillä työn suorittavat siellä ensiluokan ammattihenkilöt.
T. LAAJANEN, SEINÄJOKI. Puh. 208

Vakka-Suomessa matkustaessanne
käyttäkää
LAITILAN
APTEEKKIA

Sandelsink.4 as 31
E Lahti

KYMENLAAKSON SUUNTA

Ilmestyy Kotkassa kookkaana 7-palstaisena aamulehtenä tiistaisin, torstaisin ja lauantaisin.

Leviää Kotkaan, Haminaan, Inkeroisiin, Myllykoskelle, Kouvolaan, Kuusankoskelle, Voikkaalle sekä kaikkiin Kymenlaakson maaseutupitäjiin.

Luettu ja kysytty IKL:n maakunnallinen äänenkannattaja ja pirteä uutislehti.

On siis erittäin edullinen
ilmoituslehti.

Tilaushinnat:

koko	vuodelta	55	mk.
puolelta	„	30	„
neljännes	„	18	„
kuukaudelta		6	„

Tilauksia vastaanottavat kaikki postikonttorit, rautatiekirjakaupat ja lukuisat asiamiehet.

„SOLID" P. Esplanaadik. 31 Puh. 26769.
Maan vanhin **JALKINEKORJAAMO** uudessa ja ajanmukaisessa asussaan.
Nopea ja hyvä toimitus.

JUKKA KUUSISTO
suomalainen
Taidevalokuvaamo
HELSINGISSÄ
Unionink 45. Puh. 22173

Arkadian Taide- ja Kehysliike
Helsinki. Pohjois-Rautatienkatu 1', puh. 44658.
Kehyksiä, erikoismittoja varastossa aina saatavissa.

„Varattu"

Hinta 2:—

Porvoo 1935, Oy. Uusimaan Kirjapaino.